

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Idiomy v britské a americké angličtině. Komparativní studie.

Idioms in British and American English.
A Comparative Study.

Vypracovala: Klára Vondru
Vedoucí práce: Mgr. Jana Kozubíková Šandová, Ph.D.

České Budějovice 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma *Idiomy v britské a americké angličtině. Komparativní studie* jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 24. června 2015

.....

podpis

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé práce Mgr. Janě Kozubíkové Šandové, PhD., za cenné rady, odbornou asistenci a především za její vstřícnost, ochotu a trpělivost při vypracovávání této bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá komparativní studií britských a amerických idiomů. Teoretická část je zaměřena na definice ustálených slovních spojení a idiomů, stejně jako na různé klasifikace idiomů. Dále jsou v práci zpracovány rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou, a to na úrovni slovní zásoby, pravopisu, výslovnosti a gramatiky. Praktická část analyzuje britské a americké idiomy s ekvivalentním významem na výše zmíněných úrovních. Dále je analýza zaměřena na pravděpodobnost výskytu britského idiomu v americkém jazykovém materiálu a naopak.

Abstract

This bachelor thesis deals with a comparative study of British and American idioms. The theoretical part focuses on definitions of fixed expressions and idioms, just as several classifications of idioms. Further, there are elaborated differences between British and American English, namely in vocabulary, spelling, pronunciation and grammar. The theoretical part analyses British and American idioms with equivalent meaning on above mentioned levels. It also deals with probability of occurrence of British idiom in American linguistic material and vice versa.

Obsah

1. Úvod	1
2. Ustálená slovní spojení	2
3. Idiomy	3
4. Klasifikace idiomů.....	6
4.1. Makkaiova klasifikace idiomů.....	6
4.1.1. Lexémické idiomy	6
4.1.2. Sémemické idiomy	7
4.2. Čermákova klasifikace idiomů	8
4.3. Sémantická klasifikace idiomů	9
4.3.1. Klasifikace idiomů podle Yoria	9
4.3.2. Klasifikace idiomů podle Fernanda a Flavella	10
4.3.3. Klasifikace idiomů podle Cowieho, Mackina a McCaiga	10
4.3.4. Klasifikace idiomů podle Howartha	11
4.4. Syntaktická klasifikace idiomů	11
4.5. Strukturální klasifikace idiomů	12
5. Britská a americká angličtina	13
5.1. Rozdíly ve slovní zásobě	14
5.2. Rozdíly v pravopise	15
5.2.1. Nepřízvučné slabiky	15
5.2.2. Řecké koncovky	16
5.2.3. Koncové L	16
5.2.4. Další rozdíly	17
5.3. Rozdíly ve výslovnosti	17
5.3.1. Výslovnost jednotlivých hlásek	17
5.3.2. Výslovnost slabik	18
5.3.3. Rozdílnosti v přízvuku	19
5.3.4. Další rozdíly	19

5.4. Rozdíly v gramatice	19
5.4.1. Have got, have	20
5.4.2. Předpřítomný čas	20
5.4.3. Shoda podmětu s přísudkem u hromadných podstatných jmen.....	21
5.4.4. Použití určitého členu	21
5.4.5. Další rozdíly	22
6. Analýza britských a amerických idiomů	24
6.1. Idiomy s rozdílnou slovní zásobou	24
6.2. Idiomy s rozdílným pravopisem	49
6.3. Idiomy s rozdílnou gramatikou	53
6.4. Shrnutí výzkumu	58
7. Závěr	60
Bibliografie	62
Příloha	64

1. Úvod

Tato práce se zabývá komparativní studií idiomů v britské a americké angličtině. Nejen oblast idiomů, ale i ustálených spojení stále patří k aktuální problematice současného lexikologického bádání. Právě proto se v teoretické části zaměřím na různé definice ustálených slovních spojení a především pak idiomů. Idiomy budou dále rozebrány podrobněji v různých klasifikacích, konkrétně v Makkaiově, Čermákově, sémantické, syntaktické a strukturální.

V druhé části teoretického oddílu se pak zaměřím na rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou. Ty budou prozkoumávány na několika úrovních analýzy jazyka, a sice slovní zásoby, pravopisu, výslovnosti a gramatiky.

V praktické části pak budou tyto poznatky aplikovány při analýze britských a amerických idiomů s ekvivalentním významem. Vybrané idiomy, excerpované ze slovníku *Cambridge International Dictionary of Idioms*, budou porovnávány na výše zmíněných úrovních. Analýza bude dále zaměřena i na to, zda je možné, aby se idiom, označený ve slovníku jako britský, vyskytoval i v americkém jazykovém materiálu a naopak. To bude ověřeno pomocí jazykového korpusu *WebCorp*.

2. Ustálená slovní spojení

Idiomy patří mezi víceslovná spojení. Abychom je mohli správně formulovat, je důležité se nejprve zaměřit na definici těchto spojení. Grant a Bauer (2004: 38) ve svém článku zmiňují, že víceslovná spojení mohou být volně definována jako pevná a opakující se schémata lexikální potřeby, která se opakovaným používáním dostala do běžné slovní zásoby.

Tato spojení se skládají minimálně ze dvou slov, která fungují jako celek a je mezi nimi různý stupeň pevnosti. Nejvolnějším spojením jsou kolokace, což jsou spojení slov, která Firth, jak uvádějí Grant s Bauerem (2004: 38), popsal jako momentální slova v obvyklé společnosti neboli slova, k jejichž spojení dochází především díky vzájemnému očekávání a předvídatelnosti společné existence.

Sinclair (1995: 109) zase poukazuje na to, že kolokace mohou být otevřené nebo omezené ve smyslu, že je možné, podle případných omezení, nahradit oba nebo jeden z jejich prvků. Nejvolnějším spojením jsou otevřené kolokace, nejpevnějším pak idiomy. Mezi nimi se nacházejí omezené kolokace. Jednoduše řečeno, víceslovná spojení je termín, který v sobě zahrnuje jak idiomy, tak otevřené a omezené kolokace. Příkladem idiomu může být *kick the bucket*, jako otevřenou kolokaci lze uvést např. *fill the sink* a *jog somebody's memory* je ukázkou omezené kolokace.

3. Idiomy

Definovat přesně pojem idiom a jeho podstatu je poněkud těžký úkol. Dokonce ani mezi lingvisty neexistuje jeho přesná definice, jakožto lingvistického jevu. Z toho důvodu jsem se rozhodla ve své práci zmínit několik různých definic, abych podstatu idiomu co nejpřesněji zachytila.

Slovník Oxford English Dictionary, Vol. 7 (1989: 624) charakterizuje pojem idiom hned z několika aspektů. Jednak jako formu projevu typickou pro určité lidi nebo zemi, tedy vlastní jazyk, jednak v širším aspektu jako různorodost jazyka, který je specifický pro určitou oblast nebo třídu lidí, jinými slovy dialekt. Dále pojem idiom vymezuje jako specifickou vlastnost každého jazyka, která funguje jako pro něj typický způsob vyjadřování. Z jiného úhlu pohledu lze idiom chápat jako formu vyjadřování, gramatické konstrukce, fráze apod. typických pro jazyk, tedy jakési frazeologické specifikum schválené používáním v daném jazyce, které má často jiný význam, než je jeho gramatický nebo logický. Rovněž tento pojem můžeme chápat jako specifickou formu charakteru, typickou podstatu, tedy svébytnost.

Podle Makkaie (1972: 121) je idiom víceslovný lexém, který se skládá z více než jedné minimální tzv. free form (volné formy) nebo morfologického slova, z nichž se každé slovo může vyskytovat v jiných kontextech jakožto realizace jednoslovného lexému. (V originále: „A polylexonic lexeme which is made up of more than one minimal free form or morphological word, each lexon of which can occur in other environments as the realization of a monolexic lexeme.“).

Mezi příklady idiomů Makkai uvádí např. *kick the bucket*, *bite the dust* nebo *kith and kin*. Řadí sem i přísloví, jako třeba *Don't count your chickens before they're hatched*.

Dalším lingvistou, který zkoumal idiomy, byl Sinclair (1999: 172), který je definoval jako skupinu dvou nebo více slov, která jsou spojená dohromady za účelem vytvořit specifický význam nebo účinek v projevu či psaní.

Z českých definic zajisté stojí za zmínku ta Čermákova (2007: 142). V té se uvádí, že idiom je „ustálená a jedinečná kombinace minimálně dvou prvků, z nichž některý, popř. žádný nefunguje stejným způsobem v jiné kombinaci, resp. více kombinacích, popř. se vyskytuje pouze v kombinaci jediné, resp. několika málo.“

Mezi nejuznávanější kritéria vlastností idiomů patří ta, která stanovili Fernando a Flavell (1981: 17). Tato kritéria zní:

- význam idiomu není výsledkem kompoziční funkce jeho prvků
- idiom je jednotka, která jednak nemá homonymní doslovný překlad nebo alespoň samostatné složky s tímto překladem, jednak výraz jako celek nelze interpretovat doslovně
- idiomy nelze přetvořit
- idiomy představují v daném jazyce ustálená slovní spojení
- idiomy jsou institucionalizované

Z těchto kritérií je pro definici idiomů nejčastěji používané to spojené s jejich neschopností přetvoření. To znamená, že význam idiomu nemůže být odhadnut z významu jeho jednotlivých částí.

Přestože každá z definic zní jinak, mají něco společného. Při pohledu na definice zmiňující užití idiomů zjistíme, že všechny označují idiom za jev, který je typický pro určitý jazyk, a kterému lze správně porozumět jen při dobré znalosti daného jazyka. Z lexikologického hlediska se pak všechny

definice shodují v tom, že se jedná o víceslovné ustálené spojení slov, jehož jednotlivé části mohou fungovat samostatně, ale v tomto specifickém spojení nelze uplatnit jejich doslovný překlad.

Podle mého názoru je nejužitečnější definice Fernanda a Flavella, resp. jejich kritéria vlastností idiomu. Ta obsahuje posouzení idiomů na různých úrovních, z čehož lze dobře pochopit jejich podstatu, a zároveň neobsahuje příliš odborných termínů, čímž se stává snadno srozumitelnou, a to i pro ty, kteří se hlouběji nezabývají lingvistikou.

4. Klasifikace idiomů

Stejně jako se různé definice idiomů, různí se i jejich klasifikace. V následující kapitole se budu zabývat několikerým rozdělením idiomů podle různých kritérií.

4.1. Makkaiova klasifikace idiomů

Makkaiova klasifikace idiomů patří mezi ty nejpoužívanější, ale zároveň i mezi ty nejsložitější. Podle tohoto lingvisty není idiom pouhým jedním jevem v jazyce, ale hned dvěma – lexémickým a semémickým. Toto své tvrzení obhajuje Makkai (1972: 121) tím, že idiom je ve své podstatě lingvistický jev, jemuž nemůžeme plně porozumět bez širšího pohledu na jazyk. Jednotný ve významu, nepředvídatelný v syntaktické stavbě celku, a tudíž zavádějící v projevu, idiom patří jak do lexémického systému (pokud je identifikovatelný s formální třídou), tak do semémického, popř. hypersemémického systému, pokud velikostí odpovídá nezávislé větě nebo příslovečnému výrazu.

4.1.1. Lexémické idiomy

Lexémický idiom Makkai (1972: 122) definoval poněkud složitě. Podle něj jakýkoliv polylexonický lexém (lexém, jež se skládá z více částí slov), který se skládá z více než jedné minimální volné formy nebo slova, z nichž se každá část slova může objevovat v jiných prostředích jakožto realizace monolexonického lexému (lexém, jež se skládá pouze z jedné části slova) je lexémický idiom. Lexémické idiomy se od ostatních lexémů, především těch monolexonických, liší tím, že jsou předmětem možného neporozumění, i když

známe význam jeho jednotlivých prvků, nebo špatného pochopení. Můžou teoreticky mylně informovat nezasvěceného posluchače.

Zjednodušeně řečeno, lexémické idiomy jsou takové idiomy, jejichž význam nemůžeme vyvodit z pouhého překladu jeho jednotlivých částí, a tudíž k jejich správné interpretaci potřebujeme širší znalost daného jazyka. Do této kategorie Makkai zařadil:

- frázová slovesa (např. *turn out*)
- nezaměnitelné dvojčleny (*pepper and salt*)
- frázové složeniny (*blackmail*)
- začleněná slovesa (*manhandle*)
- pseudoidiomy (*spick and span*)

Pseudoidiomy jsou takové idiomy, které obsahují slovo, jež nemá samostatný význam.

4.1.2. Semémické idiomy

Semém patří mezi sémantické jednotky jazyka nesoucí význam, jeho funkce souvisí s morfémem. Tudíž Makkai (1972: 128) definoval semémické idiomy jako polylexémické konstrukce, jejichž celkový doslovný význam odvozený z jednotlivých lexémů funguje navíc jako realizace neočekávané semémické sítě. Touto sítí myslí úroveň denotace s vynecháním konotace a vnějšího působení.

Mezi semémické idiomy Makkai zařadil:

- přísloví (*Don't count your chickens before they're hatched.*)
- známé citáty (*Brevity is the soul of wit.* – W. Shakespeare)
- idiomy spojené s národní hrou, např. baseballlem
- idiomy institucionalizované slušnosti, jako např. „*may I ...?*“ ve významu „*I want to ...*“
- idiomy institucionalizovaného pozdravu (*How do you do?*)
- idiomy institucionalizovaného slabého vyjádření (*I wasn't too crazy about him.*)
- idiomy institucionalizované nadsázky (*He won't even lift a finger.*)

4.2. Čermákova klasifikace idiomů

Nelze opomenout ani klasifikaci významného českého lingvisty Čermáka (2011: 211), který idiomy, resp. frazémy, rozdělil do tří oblastí, a sice:

- frazémy lexikální (kombinace morfémů v rámci jednoslovného lexému, s funkcí lexému), srov. *kazisvět, malomyslný, jakžtakž*, anglické *cranberry, over-the-top, overdo, overdue*
- frazémy kolokační (kombinace tvarů lexémů s funkcí nevětnou), srov. *mít něčeho po krk, jablko sváru, neslaný nemastný, na úkor něčeho, vzít za vděk něčím*, anglické *take amiss, go to hell, with wide eyes, hand in hand, head over heels, for keeps*

- frazémy propoziční (kombinace tvarů lexémů, kolokací i klauzí s funkcí větňou), srov. *Řemeslo má zlaté dno, To se říká kdoví jestli, Vzduch je čistý, A: Pozdrav pámbu! – B: Dejž to pámbu!*, anglické *The apple doesn't fall far from the tree, Keep your eyes open!, Let bygones be bygones!*

4.3. Sémantická klasifikace idiomů

Vzhledem k tomu, jak obtížné je definovat idiom, většina lingvistů dává přednost jejich popisu prostřednictvím idiomatické škály od těch nejméně po ty nejvíce idiomatické výrazy podle sémantického kritéria. Na jedné straně této škály jsou neprůhledné idiomy, tedy takové idiomy, jejichž význam nemůžeme odhadnout (např. *kick the bucket*). Škálu pak uzavírají tzv. čisté idiomy, jejichž význam lze odvodit (např. *spill the beans*). Mezi těmito dvěma krajními možnostmi se vyskytuje nespočet dalších, u nichž se lingvisté opět nemohou dohodnout na průhlednosti jednotlivých idiomů.

Pro znázornění různosti těchto klasifikací dále zmíním některé z nich, které ve svém článku uvádějí Grant a Bauer (2004: 43).

4.3.1. Klasifikace idiomů podle Yoria

Yorio svou klasifikaci vytvořil v roce 1980 a dle mého názoru patří mezi ty nejméně komplikované. Idiomy rozdělil následovně:

- transparentní, které nejsou idiomy (*your face looks familiar*)
- semi-transparentní výrazy nebo idiomy (*shake hands, skyscraper*)
- obrazné idiomy (*catch fire*)

- neprůhledné neboli pravé idiomy (*knock on wood*)

4.3.2. Klasifikace idiomů podle Fernanda a Flavella

Klasifikace těchto dvou lingvistů vznikla v roce 1981 a má společné rysy s tou Yoriovou, chybí jí pouze jedna kategorie.

- doslovné a/nebo transparentní idiomy (*add fuel to the fire*)
- metaforické/semi-transparentní idiomy (*skate on thin ice*)
- plné/neprůhledné idiomy (*pull someone's leg*)

4.3.3. Klasifikace idiomů podle Cowieho, Mackina a McCaiga

Tito lingvisté provedli snad nejkomplikovanější a nejpočetnější klasifikaci idiomů v letech 1983/1993. Do této klasifikace zařadili totiž i kolokace, což je ustálené spojení slov, která spolu souvisí nejen gramaticky, ale i sémanticky. Idiomy pak rozdělili následovně:

- otevřené kolokace (*in the raw*)
- omezené kolokace/semi-idiomy (*a blind alley*)
- metaforické idiomy (*hit the jackpot*)
- obrazné idiomy (*hit list*)
- čisté idiomy (*in a nutshell*)

4.3.4. Klasifikace idiomů podle Howartha

Poslední z klasifikací, kterou jsem do své práce vybrala, je klasifikace Howarthova, kterou vytvořil v roce 1998. Zvolila jsem jí proto, že se nezabývá pouze idiomy, ale nalezneme v ní i méně omezená slovní spojení, která jsem zmiňovala již na začátku své práce. Jeho klasifikace vypadá následovně:

- volné kombinace (*under the table*)
- omezené kolokace (*under attack*)
- čisté idiomy (*under the weather*)

Z těchto zmíněných sématických klasifikací bych vyzdvihla tu Yoriovu, která je podle mého názoru nejvýstižnější. Jsou v ní uvedeny čtyři skupiny idiomů, z nichž je jasně patrné, jaké vlastnosti mohou idiomy mít, a tudíž je lehce srozumitelná.

4.4. Syntaktická klasifikace idiomů

Tato klasifikace rozřazuje idiomy podle jejich větné struktury. To znamená, že je obtížné jednotlivé skupiny definovat, protože se provádí spíše jejich popis, resp. popis jejich větných členů.

Cowie (1985: xi) rozlišuje 2 základní typy idiomů podle syntaktické struktury, a to idiomy frázové a větné. Frázové idiomy dále dělí následovně:

- fráze substantivní (*a crashing bore*)
- fráze adjektivní (*blind as bat*)
- fráze adverbiální (*as often as not*)
- fráze předložkové (*in the nick of time*)

Větné idiomy rozdělil takto:

- sloveso + doplněk (*go berserk*)
- sloveso + přímý předmět (*ease someone's mind*)
- sloveso + přímý předmět + doplněk (*paint the town red*)
- sloveso + nepřímý předmět + přímý předmět (*do somebody credit*)
- sloveso + přímý předmět + rozvíjející větný člen (*take something amiss*)

4.5. Strukturální klasifikace idiomů

Idiomy lze rovněž rozdělit do několika skupin podle jejich samotné struktury. Tuto klasifikaci provedla Seidlová (1988: 13) a vytvořila tak tři následující skupiny:

- nepravidelná forma se zřejmým významem (*do someone proud*)
- nepravidelná forma s nejasným významem (*go great guns*)
- pravidelná forma s nejasným významem (*bring the house down*)

5. Britská a americká angličtina

Anglický jazyk patří mezi celosvětově nejrozšířenější jazyky, a tudíž je velmi obtížné udržet ho přes různé politické a sociální systémy v jedné formě. Především v tomto století je velkým problémem udržet v jazyce do určité míry jednotnost, která je nutná pro jeho snadnější porozumění. Tato jednotnost je pak nejvíce patrná v pravopise, který by se mohl zdát jako nejméně podstatným typem lingvistické organizace.

Crystal (2002: 19) uvádí, že právě ze systému hláskování a interpunkce vznikly dva menší subsystémy standardní angličtiny. Jedním z nich je systém britský, který je rozšířený ve většině anglicky mluvících zemí, a od standardní angličtiny se liší jen minimálně. Druhým z nich je ten americký, kde už jsou rozdíly více patrné. Samozřejmě existují ještě další národní varianty, jako např. australská, skotská a mnoho dalších.

Přestože již byl proveden nespočet výzkumů zabývajících se právě rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou, tyto výzkumy nebyly schopné zaznamenat veškeré rozdíly, které se mezi těmito subsystémy angličtiny vyskytují. Dalo by se říci, že to, co z nich doposud vzešlo, jsou pouhé zlomky všech rozdílů, protože existují tisíce různých nestandardních a regionálních slov, která jsou v určitých oblastech denně používána, avšak mluvčí z jiných oblastí by jim jen těžko porozuměli.

Na první pohled je samozřejmě nejvíce patrná rozdílná výslovnost. Co se týče rozdílů např. v gramatice, nevyskytuje se jich tolik a většinou jsou uživatelům obou národních variant dobře známé. Oproti tomu rozdílů ve slovní zásobě je mnohem více. Nejen že v každém jazyce existují různá slova pro jeden výraz, ale vyskytují se i stejná slova, která v každém z nich znamenají něco jiného.

Těmi nejpatrnějšími rozdíly, tedy těmi ve slovní zásobě, v gramatice, hláskování a ve výslovnosti se budu dále ve své práci zabývat podrobněji.

5.1. Rozdíly ve slovní zásobě

Již od počátku vývoje těchto zemí byly jejich jazyky ovlivňovány jazyky osadníků, kteří do těchto zemí proudili z různých koutů Evropy. Proto v angličtině můžeme najít prvky a slova např. z latiny, francouzštiny, nizozemštiny a němčiny.

Zásadní zlom přišel během průmyslové revoluce, kdy bylo potřeba zavést do slovní zásoby nová slova spojená právě s novými vynálezy. Každá z těchto zemí měla své vlastní vynálezce a inženýry, kteří tyto vynálezy vyráběli a zároveň jim dávali i nová jména. Kvůli velké vzdálenosti mezi těmito státy neměli Američané potřebu přizpůsobovat názvy nově vzniklých výtvarů těm již zavedeným v Británii, což jen přispělo ke vzniku jiných výrazů. Proto v dnešním jazyce můžeme nalézt dva výrazy např. *railroad* v americké angličtině, *railway* v britské, *windshield* v americké, *windscreen* pak v britské angličtině, americké *grade crossing* a britské *level crossing* a mnoho dalších.

Jak uvádí Davies (2005: 2), postupem času se rozdíly ještě zvětšovali a to i přesto, že se čím dál více rozmáhalo cestování a tudíž si tyto země začínaly být blíže. K největším rozdílům mezi britskou a americkou angličtinou pak došlo před druhou světovou válkou. Od té doby se však tyto jazyky více a více přibližují.

Jak jsem již zmiňovala výše, v obou jazycích existují jiná slova, která vyjadřují stejný objekt. Do této skupiny slov můžeme zařadit např. slova *post* v britské a *mail* v americké angličtině, *rubbish* v britské angličtině a *garbage*

v americké, *pavement* v britské a *sidewalk* v americké, *lorry* v britské a *truck* v americké, *lift* v britské a *elevator* v americké angličtině a mnoho dalších.

Další skupinou jsou slova, která se vyskytují v obou verzích jazyka, ovšem v každém mají jiný význam. Sem můžeme zařadit např. slova *smart*, které v britské angličtině znamená elegantní, zatímco v americké chytrý, *purse* pro dámskou peněženku v britské a kabelku v americké angličtině, *pants* pro spodky v britské a kalhoty a v americké nebo např. již v předchozí skupině zmiňované *pavement* pro chodník v britské angličtině, ovšem v americké angličtině znamenající povrch vozovky.

5.2. Rozdíly v pravopise

Další oblastí, ve které můžeme zaznamenat rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou, je pravopis. Obecně by se dalo říci, že pravopis je jednodušší v americké angličtině, a to kvůli jejímu postupnému vývoji.

Jak uvádějí Salama a Ghali (1982: 9), neexistují žádná přesná pravidla, podle kterých by se pravopis v americké angličtině měnil, ale můžeme pozorovat opakování ve zkracování určitých slabik, zejména koncovek.

5.2.1. Nepřízvučné slabiky

Mezi nejčastější patří nepřízvučná slabika –our, která je v americké angličtině zkracována na –or. Typickým příkladem je slovo *colour* v britské, *color* v americké angličtině. Dalším můžou být slova jako *behaviour* v britské, *behavior* v americké angličtině nebo adjektivum *favourite* v britské a *favorite* v americké.

Další slabikou je rovněž nepřízvučné –re v britské angličtině, které se v americké typicky píše v obráceném pořadí, tedy –er. Příkladem tohoto jevu mohou být slova *theatre* v britské angličtině a *theater* v americké, *centre* v britské a *center* v americké nebo *sceptre* v britské a *scepter* v americké angličtině.

5.2.2. Řecké koncovky

Můžeme sem zařadit i některé koncovky převzaté z řečtiny. Jednou z nich je koncovka -ise/-yse, která se v americké angličtině píše se Z, jako např. ve slovech *realise* v britské angličtině a *realize* v americké, *apologise* v britské a *apologize* v americké a ve spoustě dalších. Další koncovkou tohoto typu je koncovka –ogue, která se v americké angličtině píše pouze jako –og, ovšem často se vyskytuje i v nezkrácené podobě. Příkladem tohoto jevu jsou slova *catalogue* v britské a *catalog* v americké angličtině nebo *monologue* v britské a *monolog* v americké angličtině.

5.2.3. Koncové L

Poslední z kategorií, kde ke změnám v pravopise dochází pravidelně, je koncové L. Obecně platí pravidlo, že koncové L se zdvojuje, končí-li slovo na přízvučnou slabiku. Ovšem v britské angličtině existuje výjimka a koncové L se zdvojuje jak v slabice nepřízvučné, tak i v přízvučné. Oproti tomu americká angličtina se drží obecných pravidel, a koncové nepřízvučné L nezdvojuje. Příkladem mohou být slova *travelling* v britské angličtině a *traveling* v americké nebo třeba *traveller* v anglické a *traveler* v americké.

5.2.4. Další rozdíly

Vyskytují se samozřejmě i jiné změny v pravopise, které se ale neopakují pravidelně, a tudíž je obtížné je rozřadit do nějakých skupin. Změnu můžeme dále pozorovat ve slovech jako *aeroplane* v britské angličtině a *airplane* v americké, *plough* v britské a *plow* v americké nebo např. *tyre* v britské a *tire* v americké a nespočet dalších.

5.3. Rozdíly ve výslovnosti

Na první pohled nejpatrnějším rozdílem mezi britskou a americkou angličtinou je bezesporu výslovnost. I podle výslovnosti můžeme snadno určit, jestli se jedná o mluvčího britského nebo amerického. Obecně by se dalo říci, že výslovnost v americké angličtině je poněkud tvrdší.

Tak jako u pravopisu, i u výslovnosti můžeme nalézt několik pravidelně se opakujících jevů, stejně jako nespočet výjimečných případů, jak uvádí Crystal (2002: 162). Začnu proto skupinou hlásek, které se zpravidla vyslovují v americké angličtině jinak než v britské.

5.3.1. Výslovnost jednotlivých hlásek

Jednou z nich je hláska /r/, která se v britské angličtině uprostřed nebo na konci slov nevyslovuje. Oproti tomu v americké angličtině se /r/ vyslovuje ve všech polohách. Příkladem tohoto jevu mohou být slova jako *car*, které se v britské angličtině vyslovuje [kɑ:], v americké [kɑ:ˈr], *fire* v britské vyslovujeme [faɪə], v americké [faɪəˈr] nebo např. *bartender* v britské [ba:tendə] a [ba:ˈtendəˈr] v americké angličtině.

Jako další do této skupiny můžeme zařadit hlásku /t/, která se v americké angličtině v nepřízvučných slabikách vyslovuje spíše jako /d/, jež se v transkripčním přepisu označuje znakem /t/. Toto může pozorovat např. ve slovech *city*, které mluvčí britské angličtiny vysloví jako [sɪtɪ], kdežto americké jako [sɪtʃɪ], *bottle* v britské jako [bɒtəl], v americké [bɑ:təl], *hunter* v britské [hʌntə], v americké angličtině pak [hʌntər].

Jinou výslovnost můžeme zaznamenat i u některých samohlásek. Jednou z nich je hlásky /o/, která je v americké angličtině vyslovována více otevřeně. To můžeme vidět např. ve slovech *god*, které Britové vysloví [gɒd], kdežto Američané [gɑ:d] nebo *concert* v britské angličtině vyslovené [kɒnsət] v americké [kɑ:nsət]. Další samohláskou je dlouhé /ɑ:/, které se v americké angličtině před souhláskou čte spíše jako široké /æ/, což můžeme vidět ve slovech jako *dance*, které britští mluvčí vysloví [dɑ:ns], kdežto američtí [dæns] nebo *laugh*, v britské [lɑ:f], v americké [læf].

5.3.2. Výslovnost slabik

Dále se odlišnosti vyskytují u slabik, které se v britské angličtině vyslovují /nju:/, /tju:/, /dju:/, /sju:/, ale v americké se vyslovují bez J, jako třeba ve slově *Tuesday*, jež britský mluvčí vysloví [tju:zdeɪ], ale americký [tu:zdeɪ] nebo *suit*, v britské [sju:t], v americké [su:t].

Liší se i výslovnost slabiky –ile. Patří sem slova jako *fertile*, jež mluvčí britské angličtiny vysloví [fɜ:təl], americké [fɜ:təl], *missile*, v britské [mɪsaɪl], v americké [mɪsəl]. Z těchto příkladů je patrné, že v britské angličtině se koncovka –ile vyslovuje jako [aɪl], v americké jako [əl]. Najdeme však i případy, kde se i v americké angličtině tato koncovka čte [aɪl], jako třeba ve slově *reptile*, které v obou jazycích vyslovujeme [reptaɪl].

5.3.3. Rozdílnosti v přízvuku

Rozdíly můžeme spatřovat nejen u jednotlivých hlásek nebo slabik, ale i u celých slov, které se pak týkají především přízvuku. Tyto rozdíly už nejsou tolik obecné jako ty výše zmíněné, jedná se spíše o jednotlivé případy. Lišící se přízvuk můžeme nalézt u slov francouzského původu, jež mají v britské angličtině přízvuk na první, v americké na poslední slabice. Jsou to slova jako *adult*, v britské angličtině vyslovené jako ['ædʌlt], v americké [ə'dʌlt] nebo *ballet*, v britské ['bæleɪ], v americké [bæ'leɪ]. U některých slov je to ale přesně naopak, proto např. slovo *moustache* britský mluvčí vysloví [mʊ'sta:ʃ], americký ['mʌstæʃ].

5.3.4. Další rozdíly

Samozřejmě existuje řada výslovnostních rozdílů i ve slovech, která nelze takto snadno rozřadit. Mezi ně patří slova jako *vase*, jež se v britské angličtině vyslovuje [va:z], v americké [veɪs], *progress*, v britské [prəʊɡres], v americké angličtině [prə:ɡres] nebo např. *schedule*, v britské [ʃedju:l], v americké [skedʒəl] a mnoho dalších.

5.4. Rozdíly v gramatice

Další oblastí, kterou ve vymezení rozdílností mezi britskou a americkou angličtinou nelze opomenout, je gramatika. I v této oblasti nalezneme rozdíly, ale většina z nich se objevuje především ve sféře nespisovného jazyka. I zde se můžeme znovu přesvědčit o tendenci k zjednodušování v americké angličtině. Ve své práci zmíním jen ty nejčastější rozdílnosti v gramatice, jako je vyjádření českého slovesa mít (vlastnit),

předpřítomný čas, shoda podmětu s přísudkem u hromadných podstatných jmen, použití určitého členu a předložky.

5.4.1. Have got, have

V britské angličtině se pro vyjádření vlastnictví používá výrazu *have got*, v americké angličtině je pak zažité používání samotného *have*. Toto tvrzení potvrdil i Quirk (1972: 80), když řekl, že neformální *have got* je často preferováno (především v britské angličtině) jako alternativa *have* a je běžné především ve větách záporných a tázacích.

Tímto jevem se lingvisté často zabývají a z jejich výzkumů vyplývá, že používání *have got* je v americké angličtině stejně frekventované jako v britské, především pak ve stažených tvarech. Salama a Ghali (1982: 58) tvrdí, že i přesto, že většina gramatiků používá *got* v kombinaci s *have* ve významu vlastnit, je rovněž možné tuto kombinaci použít s určitými podstatnými jmény vyjadřujícími obvyklé akce, konkrétní příležitosti a nutnost (*have got to*).

I přes tato tvrzení se ale obecně pokládá vyjádření vlastnictví formou *have got* za jev typický pro britskou angličtinu a samotné *have* pro americkou. Příkladem mohou být i takové jednoduché věty jako „*I have got a dog.*“ v britské a „*I have a dog.*“ v americké. *Have got (to)* se pak v americké angličtině považuje spíše za vyjádření nutnosti, tedy ve významu muset.

5.4.2. Předpřítomný čas

V případech, kdy se v britské angličtině předpřítomný čas používá pro vyjádření nedávné minulosti, dávají američtí mluvčí přednost pouze času minulému prostému. Příkladem může být věta: *They have moved here*

recently., kterou si americký mluvčí zjednoduší na *They moved here recently.* Dále třeba věta: *Have you done the dishes yet?*, v americké angličtině *Did you do the dishes yet?*. Neznamená to však, že se v americké angličtině předpřítomný čas vůbec neužívá.

5.4.3. Shoda podmětu s přísudkem u hromadných podstatných jmen

V britské angličtině je obvyklé používat u hromadných podstatných jmen singuláru jen v případech, kdy je podstatné jméno považováno za celek nebo jednotku. Z toho plyne, že v britské angličtině je možné použít jak singulár, tak plurál, záleží na úhlu pohledu interpreta. Oproti tomu v americké angličtině je běžné používat pouze singulár.

Jako příklad mohou posloužit následující věty vybrané z mnoha dalších příkladů, které ve své knize uvádějí Salama a Ghali (1982: 29 – 32): *The Government says the reform has to be applied in stages.* Tuto větu můžeme vidět jak v americké, tak v britské angličtině, protože *the government*, je zde chápána jako celek, ne jako jednotliví členové. Na druhou stranu větu *The aristocracy was unaware of the people's demands.* uslyšíme spíše v americké angličtině. V britské angličtině se pravděpodobněji setkáme s verzí *The aristocracy were unaware of the people's demands.* Singulár ale není vyloučen.

5.4.4. Použití určitého členu

U použití členů platí v obou skupinách angličtiny stejná pravidla, rozdílnosti můžeme spatřovat především u použití určitého členu *the* v kombinaci s institucemi jako *school, hospital, prison a university.*

V britské angličtině není běžné používat určitý člen před těmito slovy, když znamenají nějaké obecné instituce, např. když chápeme školu obecně jako místo, kde dochází ke vzdělávání, ne jako konkrétní budovu. Pokud ovšem myslíme určitou budovu, člen určitý se používá. To potvrzují i Salama a Ghali (1982: 89), které jasně říkají, že Britové mohou použít určitý člen *the* jedině, když nemocnice nebo univerzita, o které mluvíme, je známá nebo byla identifikována již dříve.

Oproti tomu Američané, jak uvádějí Salama a Ghali (1982: 89), vždy používají určitý člen *the* bez ohledu na to, jestli je daná nemocnice nebo univerzita známá nebo dříve identifikovaná nebo není. Proto když řekneme *She is not in the hospital now.*, tak v americké angličtině vyjadřujeme prostý fakt, že opustila nemocnici bez ohledu na to, jestli mluvíme o nějaké konkrétní budově nebo jen o propuštění pacienta. Když tuto větu ovšem použijeme v britské angličtině, míníme tím opuštění nějaké konkrétní nemocnice. Pro vyjádření faktu, že byl někdo propuštěn z nemocnice a není již jejím pacientem, se v britské angličtině použije věta *She is not in hospital now.*

5.4.5. Další rozdíly

Jisté rozdíly lze nalézt i v používání předložek. V americké angličtině existují desítky, možná i stovky vazeb s předložkou, které se liší od těch zavedených v britské angličtině, ale neexistují žádná přesná pravidla, podle kterých se tyto změny řídí. Jako příklad uvedu pár základních frází, jako např. *at the weekend* v britské angličtině, oproti tomu *on the weekend* v americké nebo *talk to somebody* v britské a *talk with somebody* v americké angličtině.

Poslední oblastí, kde se vyskytují odlišnosti v gramatice mezi britskou a americkou angličtinou, jsou modální slovesa. Tyto rozdíly se však týkají především hovorového jazyka, proto nepokládám za tolik zásadní se jimi v mé práci zabývat.

6. Analýza britských a amerických idiomů

V praktické části mé práce se budu zabývat samotnou analýzou britských a amerických idiomů s ekvivalentním významem. Pro větší přehlednost jsem zkoumané idiomy rozdělila do skupin podle toho, jaké odlišnosti se v nich vyskytují. Nejčastější jsou rozdíly v oblasti slovní zásoby, dále pak v pravopise a v gramatice. Dále se zaměřím i na to, jestli se idiom, který je ve slovníku označený jako britský, objevuje i v americkém jazykovém materiálu a naopak. K tomuto výzkumu jsem použila jazykový korpus *WebCorp*.

Všechny zmíněné idiomy budou mít stejné pořadí – první napsaný bude vždy idiom britský, druhý americký. Každá z dvojic idiomů bude navíc doplněna o názornou ukázkou jeho použití, které jsou vybrány ze slovníku *Cambridge International Dictionary of Idioms*.

6.2. Idiomy s rozdílnou slovní zásobou

Jak jsem již zmiňovala výše, na této úrovni se rozdílnosti objevují nejčastěji, což je snadno pochopitelné vzhledem k tomu, že v obou jazycích se vyskytují různá slova se stejným významem, jak jsem uváděla již dříve. Nyní uvedu vybrané idiomy, ve kterých se tento jev vyskytuje.

Be all over the shop – be all over the lot

Toto je idiom, který se v obou jazycích používá neformálně pro vyjádření toho, že je něco rozházené na hodně různých místech, což by se v češtině dalo přirovnat k idiomu „všude možně“. Slova *shop* a *lot* ale nejsou synonyma. Britský idiom se může vyskytnout i v americké angličtině, ovšem ten americký se v britské nepoužívá. Jako příklad použití můžou posloužit tyto věty: *What have you been doing with your clothes? They're all over the shop!*

A bargaining chip – a bargaining counter

Tato spojení můžeme do češtiny přeložit jako přijatelný úplatek. Rozdílná substantiva rovněž nejsou synonyma. Tyto dva idiomy se mohou vyskytovat v obou jazycích. Lze je použít ve větách jako: *Hostages were used as a bargaining chip during the siege.*

Be off the beaten track – be off the beaten path

Tyto dva idiomy by se dali přirovnat k českému vyjádření, že je nějaké místo „z ruky“. Slova *track* a *path* jsou synonyma. *Be off the beaten track* se běžně vyskytuje i v americké angličtině, opačně to ale neplatí. Příkladem použití těchto idiomů může být věta *Unfortunately, because the gallery is a bit off the beaten track, it doesn't get many visitors.*

Make the best of a bad job – make the best of something

Idiomy používané v situaci, kdy se snažíme myslet pozitivně, když musíme přijmout nějakou nepříjemnou situaci, kterou nemůžeme změnit. Oba se vyskytují jak v britské, tak v americké angličtině. Jako příklad lze uvést větu *It was a difficult speech to give, but I think she made the best of a bad job.*

A safe bet – a sure bet

Britské *a safe bet* a americké *a sure bet* můžeme do češtiny přeložit jako „tutovka“, tedy něco, o čem je jisté, že se stane. Adjektiva *safe* a *sure* můžeme považovat za synonyma. U těchto idiomů není hranice přísná, používají se v obou angličtinách. Větu *Simplicity of design is a sure bet in the fashion world.* lze použít jako dobrý příklad užití tohoto slovního spojení.

Too big for your boots – too big for your britches

Neformální označení pro někoho, kdo se chová tak, jako by byl více důležitý a inteligentní, než ve skutečnosti je. Oba idiomy se mohou vyskytovat

jak v britské, tak v americké angličtině. Jako příklad lze použít větu *Since he was made team captain, he's been ordering us all around and generally getting much too big for his boots.*

Fit the bill – fill the bill

Fit the bill v britské angličtině a *fill the bill* v americké v českém překladu znamená vyhovovat požadavkům. Slova *fit* a *fill* nemají úplně stejný význam. I tyto idiomy se mohou vyskytovat jak v britské, tak v americké angličtině. Příkladem je věta *The city needs a strong leader, and the new mayor just doesn't fill the bill.*

A blue-eyed boy – a fair-haired boy

Označení pro oblíbence, tedy pro někoho, koho mají ostatní rádi a obdivují ho. V doslovném překladu se tato spojení naprosto liší. Jak *a blue-eyed boy*, tak *a fair-haired boy* můžeme nalézt v obou jazycích. *He was very much the blue-eyed boy in the office.* je příklad užití tohoto idiomu.

Burn your boats – burn your bridges

Idiom *burn your boats* je ve slovníku označený jako britský, *burn your bridges* jako americký, ale oba se mohou vyskytovat i v druhém jazyce. Pro americkou angličtinu je ale typičtější *burn your bridges*. Americká verze se dá dokonce i skoro doslovně přeložit do češtiny se stejným idiomatickým významem – spálit za sebou všechny mosty. Příkladovou větou může být *She didn't want to burn her boats by asking for a divorce, so she suggested a trial separation instead.*

Hard cash – cold cash

Britské *hard cash* může být použito jak v britské, tak v americké angličtině, zatímco *cold cash* je idiom spíše americký, ale není výjimkou, když ho spatříme i v druhém jazyce. Do češtiny by se dal přeložit jako peněžní

hotovost. Ani tato zaměněná slova nejsou synonymy. Jako příklad lze uvést *We gave him half the money in hard cash and wrote a cheque for the rest.*

Like the cat that got the cream – like the cat that ate the canary

Britský je idiom *like the cat that got the cream* a můžeme na něj narazit i v americké angličtině, ale idiom *like the cat that ate the canary* je typicky americký. Používá se pro někoho, kdo vypadá velice spokojeně sám se sebou. Příkladovou větou může být *Of course Mark got a glowing report so he was sitting there grinning like the cat that got the cream.*

Like a headless chicken – like a chicken with its head cut off

Tato označení se používají, když děláme něco velice rychle a bez pořádného uvážení. Oba idiomy se vyskytují v britské i v americké angličtině. Jako příklad může posloužit věta *I've got so much work to do – I've been running around like a headless chicken all week.*

Join the club! – Welcome to the club!

Obvykle se tyto idiomy nevyskytují v druhém jazyce v jejich idiomatickém významu. Můžeme je přirovnat k českému „vítej v klubu“, což říkáme, když chceme někomu naznačit, že s jeho problémem jsme se už také potýkali. Používá se v případech jako *„I can't stop eating chocolate.“* „*Join the club!*“

Be coining it – be coining money

V obou jazycích je běžnější použití britské varianty, pravděpodobně proto, že je kratší a jejich význam se příliš neliší. V češtině můžeme nalézt idiom se stejným významem – mastit si kapsu, tedy rychle bohatnou, většinou nezaslouženě. Větu *The magazine has been coining it since the new editor took over.*

Come out fighting – come out swinging

Idiomy označující jednání, kdy někdo velice odhodlaně brání sebe nebo něco, v co věří. Oba idiomy se používají v britské i v americké angličtině. Příkladem je věta *They were criticized from all sides but they came out fighting.*

A back-handed compliment – a left-handed compliment

Je kompliment dvojnásobný, tedy takový, který může být chápán i negativně. Oba idiomy jsou používány jak v britské, tak v americké angličtině. Výrazy nejsou zcela synonymní. Pěkným příkladem použití tohoto spojení je věta *He gave me that classic back-handed compliment. He said I played football very well „for a woman“.*

A cross (somebody has) to bear – a cross (somebody has) to carry

I přesto, že je idiom *a cross to bear* označený za britský a *a cross to carry* za americký, taktéž se používají v obou jazycích, ale použití americké varianty není v britské angličtině tolik frekventované. Slova, ze kterých se skládá, jsou synonyma. Tento idiom označuje nějakou nepříjemnou situaci, se kterou se musíme smířit, protože ji nelze změnit. Příkladem může být věta *Someone has to look after mother and because I live the closest it's a cross I have to bear.*

Flog something to death – beat something to death

Idiom *flog something to death* se vyskytuje pouze v britské angličtině, stejně jako *beat something to death* pouze v americké. Označují diskutování o jednom tématu tolikrát, že přestává být zajímavé. Krásným příkladem je věta *He basically takes one theme and flogs it to death for three hundred and fifty pages.*

Like death warmed up – like death warmed over

Tyto idiomy by se do češtiny dali přeložit jako „cítit se pod psa“. Liší se pouze v příslovečné částici frázového slovesa a běžně se objevují jak v britské, tak v americké angličtině. Jednoduchým příkladem je věta *I wish I'd got to bed earlier last night – I feel like death warmed up.*

Make a dent in something – put a dent in something

Tato slovní spojení můžeme do češtiny přeložit jako ubrat, srazit. Častější je použití prvního idiomu a to v obou angličtinách, zatímco druhý zmíněný se objevuje pouze v americké. Liší se ve slovesech, která nemají stejný význam. Jako příklad lze použít *Police efforts have hardly put a dent in the level of drug trafficking on the streets.*

Die a death – die a natural death

V obou jazycích používané idiomy pro to, když něco selže a dojde k jeho konci. Můžeme si všimnout, že v těchto idiomech nedošlo k žádné změně slov, ale bylo jedno slovo přidáno. Příkladem užití může být věta *The play, like so many others, died a natural death after only one week.*

Be done in – be all done in

Stejně jako v předchozím případě, i v tomto došlo k přidání slova. Používají se neformálně pouze v dané angličtině, stejně jako české „být vyřízený“. Jako příklad lze uvést *She was done in by the time she had cleared up after the party.*

Double-talk – double-speak

Používají se v obou angličtinách s významem nejasné řeči nebo plané blábolení. Podstatná jména *talk* a *speak* jsou synonyma. Příkladem může být

He said the new train service would run fewer trains, but would provide better service – sheer double-talk.

Drop a bombshell – drop a bomb

Idiom *drop a bombshell* je označený za britský, ale objevuje se i v americké angličtině. *Drop a bomb* je používán pouze americkými mluvčími, v britské angličtině není toto slovní spojení používáno idiomatically. Do češtiny by se dalo přeložit jako vyvolat rozruch. *My sister dropped a bombshell by announcing she was leaving her job.* může být příkladem použití tohoto idiomu.

A drop in the ocean – a drop in the bucket

Idiom se stejným významem existuje i v češtině – kapka v moři. Americké slovní spojení se používá v obou angličtinách, ale britské je v idiomatickém významu typické pouze pro angličtinu britskou. Jako příklad lze uvést větu *A hundred thousand may seem a lot but it's a drop in the ocean compared to the millions that need to be spent.*

Be as easy as falling of a log – be as easy a rolling off a log

Můžeme přirovnat k českému „lehké jako facka“. Není běžné, aby se první verze idiomu označená za britskou vyskytovala v americké angličtině a naopak. Jednoduchým příkladem je věta *She said writing stories was as easy as falling off a log for her.*

Be easy meat – be an easy mark

Když o někom toto řekneme, znamená to, že je snadná kořist, tedy že je snadné ho porazit nebo si z něj dělat legraci. Oba idiomy mohou být použity jak v britské, tak v americké angličtině. Neliší se pouze jiným slovem, ale i členem, který ale se záměnou slov souvisí. V prvním případě je použité nepočitatelné *meat*, kde se člen nepoužívá, ve druhém případě je zaměněno za

počitatelné *mark*, kde už je člen nutný. Pěkným příkladem je věta *The elderly living alone are an easy mark for con-men.*

It's easy to be wise after the event. – It's easy to be smart after the fact.

Čistě britský a čistě americký idiom odpovídají českému „po bitvě je každý generál“ a jsou synonymní. Příkladem použití tohoto idiomu může být *In retrospect I suppose we should have realised that she was in trouble and tried to help her, but then I suppose it's easy to be wise after the event.*

Keep somebody on the edge of their seat – keep somebody on the edge of their chair

Tento idiom se používá pro příběh, který je velice strhující a zajímá nás, jak dopadne. Není běžné, aby se jeho britská varianta vyskytovala v americké angličtině a naopak. Lze jej použít ve větách jako *You must rent this video. It keeps you on the edge of your seat right up to the end.*

Disappear/vanish off the face of the earth – fall off the face of the earth

Můžeme do češtiny přeložit jako zmizet z povrchu zemského. Oba idiomy se vyskytují v britské i americké angličtině a lze je spatřit ve větách jako *We lost contact with Ed after he left college – he just disappear off the face of the earth.*

Have something off to fine art – have something down to a fine art

Typicky britský a typicky americký idiom můžeme přirovnat k českému „mít něco v malíčku“. Používají se ve větách jako *He's got sandwich making down to a fine art.*

Be as fit as a flea – be as fit as a fiddler

Zatímco první z idiomů je typický pouze pro britskou angličtinu, druhý můžeme nalézt v obou jazycích. Nesou stejný význam jako české „být zdravý

jako rybička“. Lze je použít ve větách typu *My father is nearly eighty now but he is as fit as a fiddle*.

If the cap fits (wear it) – if the hat/shoe fits (wear it)

Synonymní idiomy se používají jak v britské, tak v americké angličtině a označují něco, co řekneme člověku, který by měl přijmout zodpovědnost za něco špatného, co udělal. Příkladem může být *Look, I don't say who was to blame for this mess – but if the cap fits, wear it*.

Wipe the floor with somebody – mop the floor with somebody

Tyto idiomy jsou v podstatě také synonymní, ale v obou jazycích se používá pouze ten britský. I v češtině máme idiom se stejným významem – „zamést s někým podlahu“. Používá se ve větách jako *Alex is always really good in a debate, she'll wipe the floor with them*.

Put your foot in it – put your foot in your mouth

Neformálně používané spojení pro situaci, kdy někoho uvedeme do rozpaků tím, že řekneme něco nevhodného. Britská verze je používána i americkými mluvčími. Příkladem může být věta *I really put my foot in it with Julie. I didn't realise she was a vegetarian*.

Have green fingers – have a green thumb

Označení se v obou angličtinách používá pro někoho, kdo je dobrý v pěstování rostlin. Liší se nejen v jiném slově, ale i v použití neurčitého členu, který je pouze u singulárového *thumb*, u plurálového *fingers* se nepoužívá. Můžeme např. říci *I'm afraid I don't have green fingers. I've killed every plant I've ever owned*.

Ham-fisted – ham-handed

Když o někom toto řekneme, znamená to, že je nešikovný. Oba idiomy se běžně používají jak v britské, tak v americké angličtině. Příkladem je věta *I hoped you weren't watching my ham-fisted attempts to get the cake out of the tin.*

Come/go cap in hand – come/go hat in hand

Tyto idiomy můžeme přirovnat k českému „přijít s prosíkem“ a můžeme na ně narazit v obou jazycích ve větách jako *I had to go cap in hand to my parents again to ask for some money.*

Be as happy as Larry/a sand boy – be as happy as a clam

Typicky britský a typicky americký idiom můžeme v češtině vyjádřit jako „být šťastný jako blecha“. Můžeme říct např. *Since he's been at college he's as happy as a clam.*

Be hard pressed – be hard pushed

Jsou synonymní idiomy používané jak v britské, tak v americké angličtině s významem být ve finanční tísní nebo být pod tlakem. Lze je spatřit ve větách jako *With cuts in government funding, hospitals are hard pressed at the moment.*

Hum and haw – hem and haw

Těmito idiomy se v obou angličtinách vyjadřuje to, když se někdo dlouho rozmýšlí, než něco řekne, a mluví nejasně. Příkladem použití je věta *He hemmed and hawed and finally admitted taking the money.*

Hit the sack – hit the hay

Tyto fráze se používají neformálně v obou jazycích, stejně jako české „jít na kutě“. Používá se v prostých větách jako třeba *I'm going to hit the sack* – *I'm exhausted*.

Hold the fort – hold down the fort

V britské i v americké angličtině můžeme narazit na tyto idiomy, které lze přeložit jako zaskakovat za někoho. Můžeme si povšimnout, že se neliší změnou, ale přidáním slova. Lze je použít např. v kontextu *Someone had to stay at home and hold the fort while my mother was out*.

A home from home – a home away from home

Tyto idiomy, běžně zastoupené v obou angličtinách, se používají pro místo, které je pro nás jako „druhý domov“. *I visit Australia so often, it has become a home from home for me*. je typickým příkladem toho, kde se dají použít. I tady si můžeme všimnout rozdílu v počtu slov.

The icing on the cake – the frosting on the cake

Oba idiomy můžeme nalézt v britské i americké angličtině a nesou stejný význam jako „třešnička na dortu“. Můžeme je vidět ve větách typu *I was just content to see my daughter in such a stable relationship but a grandchild, that was really the icing on the cake*.

No ifs and buts – no ifs, ands or buts

I v těchto idiomech můžeme vidět rozdíl v počtu slov a oba se používají v britské i americké angličtině. Typicky se používají v podobném kontextu jako *I want no ifs and buts, just tidy your room like I told you!*, takže je můžeme přirovnat k českému „žádné výmluvy“.

King of the castle – king of the hill

Britský idiom se vyskytuje i v americké angličtině, americký v britské nikoliv. Používá se jako označení pro nejúspěšnější a nejmocnější osobu ve skupině lidí. Lze je použít v různých kontextech, třeba *Our team is sure to be king of the hill this year.*

Know something backwards – know something backwards and forwards

Tyto idiomy se běžně vyskytují jen v daném jazyce a vyjadřují, když něco známe velice dobře, což by se dalo přirovnat k českému „znát něco i pozpátku“, jako třeba ve větě *Ed knows the play backwards – he's seen it eight or nine times.*

A know-all – a know-it-all

Jak v britské, tak v americké angličtině používané idiomy, které můžeme přeložit do češtiny jako „rozumbrada“. Příkladem může být *No one likes him because he is such a know-all.*

Lead somebody up the garden path – lead somebody down the garden path

Rovněž tyto idiomy se vyskytují pouze v příslušném jazyce a do češtiny by se dali přeložit jako „vodit někoho za nos“. Lze je užít v případech typu *We were led up the garden path about the cost of the building work – it turned out really expensive.*

Learn something off pat – learn something down pat

Stejně jako předchozí, i tyto idiomy se vyskytují pouze v britské nebo americké angličtině s významem naučit se něco tak dobře, že nemusíme přemýšlet o tom, jak to udělat nebo říci. Ukázkou je věta *All the answers he'd learned off pat for the interview sounded unconvincing now.*

Be left holding the baby – be left holding the bag

Tento idiom se používá pro situaci, kdy se musíme náhle vyrovnat s těžkým problémem nebo odpovědností, které na nás někdo nechal. Americká verze se používá i v britské angličtině, naopak to však neplatí. Lze je spatřit ve větách jako *He abandoned the project after a year because he felt that it was going to fail and I was left holding the baby.*

Left, right and centre – right and left

V těchto spojeních si můžeme všimnout rozdílu v počtu slov, i přesto se britský používá v americké angličtině a naopak se stejným významem jako české „všude možně“. Jejich použití je ukázáno ve větě *The Postal Service has been losing customers left and right these past couple of years.*

As large as life – as big as life

Tyto idiomy se používají v obou angličtinách, když jsme překvapení, že jsme někoho nečekaně potkali. Příkladem může být *I looked up from my paper and there he was, as large as life, Tim Taylor!*

Be larger than life – be bigger than life

Tato označení se používají jak v britské, tak v americké angličtině pro někoho, kdo poutá hodně pozornosti, protože je zajímavější než většina lidí. *Most characters in his films are somewhat larger than life.*

To cut a long story short – to make a long story short

Jsou zřídka používanými idiomy v druhé angličtině s významem shodným s českým „abych to zkrátil“, jako třeba ve větě *Anyway, to cut a long story short, we left at midnight and James left somewhat later.*

March to a different tune – march to a different drummer

Idiomy používané jak v britské, tak v americké angličtině pro někoho, kdo se chová jinak než ostatní lidé kolem něj. Příkladem může být *While most of the country supported military action, Santini was marching to a different drummer.*

A slanging match – a shouting match

Tato slovní spojení se používají v britské i americké angličtině pro prudkou hádku, jako třeba ve větě *The debate turned into a slanging match.*

Might is right – might makes right

V obou jazycích používáme pro, když někdo věří, že může dělat, co chce, protože je nejmocnější osobou v zemi. Krásným příkladem je *To allow this invasion to happen will give a signal to every petty dictator that might is right.*

Look/feel (like) a million dollars – look/feel (like) a million bucks

Tento idiom se běžně objevuje v obou angličtinách jako označení pro někoho, kdo vypadá velmi atraktivně. Lze je použít v případech jako *You look like a million dollars in that dress!*

Be all mouth and no trousers – be all mouth

V obou jazycích je běžnější americký idiom, který se používá, když někdo o něčem hodně mluví, ale nikdy to neudělá. To můžeme vidět ve větě *She says she'll complain to the manager but I think she is all mouth.* V tomto případě se idiomy liší v počtu slov.

Be a bag of nerves – be a bundle of nerves

Stejně jako v češtině, tak i v britské a americké angličtině se tento idiom používá neformálně ve smyslu „být uzlíček nervů“ a to v případech jako *You should have seen me before the interview. I was a bundle of nerves.*

Odds and sods – odds and ends

Označení pro skupinu různých předmětů, které nejsou příliš hodnotné nebo důležité, jež se běžně používají v britské i americké angličtině. Jako příklad může posloužit věta *I eventually found my keys buried beneath the odds and ends in the bottom of my bag.*

Off the peg – off the hook

Jsou idiomatické výrazy pro konfekční oblečení, které se běžně používají jak v britské, tak v americké angličtině, stejně jako ve větě *If I buy trousers off the peg, they're always too short.*

Blow your own trumpet – blow/toot your own horn

Tento idiom se používá pro někoho, kdo říká druhým lidem, jak dobrý a úspěšný je, tedy pro samochválu. Oba se používají v britské i americké angličtině ve větách typu *Anyone will tell you she's one of the best journalists we've got, although she'd never blow her own horn.*

Sleeping partner – silent partner

Toto je v obou angličtinách používané spojení pro tichého společníka. Typicky je můžeme nalézt ve větách jako *He was an extremely wealthy man, and she was hoping he might become a sleeping partner in their new vineyards.*

More power to your elbow! – More power to you!

Idiom používaný při přání, aby dotyčný pokračoval v jeho úspěchu. V britské angličtině se běžně používá i americký idiom. Příkladem může být „*I've decided to set up my own business.*“ „*Good for you. More power to your elbow!*“

Present company excepted – present company excluded

Tyto fráze se používají v obou angličtinách, když řekneme nějakou kritiku, která se netýká lidí, k nimž právě mluvíme. To můžeme vidět ve větě *People just don't know how to dress in this country, present company excepted, of course.*

Prevention is better than cure. – An ounce of prevention is worth a pound of cure.

Idiomy používané jen v daném jazyce při vyjádření, že je lepší přestat dělat něco špatného, než se s tím vyrovnávat až poté, co se to stane. Příkladem je *More advice is needed on how to stay healthy because, as we all know, prevention is better than cure.*

Pride comes before a fall. – Pride goes before a fall.

Typicky britský a typicky americký idiom můžeme do češtiny přeložit téměř doslovně jako „pýcha předchází pád“. To lze vidět v poučkách jako *Just because you did well in your exams doesn't mean you can stop working. Pride comes before a fall.*

Promise somebody the moon – promise somebody the earth

Spojení, které se v češtině používá jako „naslibovat někomu modré z nebe“, se zpravidla objevuje jen v dané angličtině. Typicky se tyto idiomy

používají ve větách jako *He had promised her the earth but five years later they were still living in the same small house.*

A pen pusher – a pencil pusher

Označení pro člověka, který má nudnou práci v kanceláři, v češtině by se dalo říci „kancelářská krysa“. Běžně se objevují v britské i americké angličtině ve větách typu *He is a frustrated desk-bound pen pusher who dreams of trekking through jungles.*

Put somebody off their stroke – put somebody off their stride

Ryze britský a ryze americký idiom se používají pro vyjádření toho, když upoutáme něčí pozornost a dotyčný pak není schopný se na to, co dělal, dále soustředit. Jako příklad lze použít *She was making funny faces at me, trying to put me off my stroke.*

A quantum leap – a quantum jump

Toto jsou idiomatické výrazy pro ohromný pokrok a oba se používají jak v britské, tak v americké angličtině a můžeme je vidět ve větách jako *The election of a female president is a quantum leap forward for sexual equality.*

I'll take a rain check. – I'll get a rain check.

V obou angličtinách neformálně používané pro vyjádření toho, když chceme něco nechat na jindy. Můžeme třeba říci *I'll take a rain check on that drink tonight, if that's alright.*

Catch/have somebody bang to rights – catch/have somebody dead to rights

Vyjádření toho, že máme dostatek důkazů proto, že někdo udělal něco špatně, které se používá buď pouze v britské, nebo pouze v americké angličtině. Příkladem je věta *I was driving way above the speed limit and the police radar caught me dead to rights.*

Do a roaring trade – do a roaring business

Fráze používané v britské i americké angličtině pro to, když se někomu daří v jeho obchodě a rychle prodává spoustu zboží, třeba jako ve větě *It was a hot day and the ice-cream sellers were doing a roaring trade.*

Daylight robbery – highway robbery

Tyto idiomy se běžně používají v obou angličtinách ve stejném smyslu, jako česká „zlodějina“, neboli předražování. Příkladem může být *Three pounds for an orange juice? It's daylight robbery!*

Rose-tinted spectacles – rose-tinted glasses

Jak britský, tak americký idiom se používají v obou angličtinách v obdobném významu jako české „růžové brýle“, stejně jako ve větě *She has always looked at life through rose-tinted glasses.*

Do the rounds – make the rounds

Tyto idiomy můžeme vidět v obou jazycích a znamenají dělat (pracovní) pochůzky. Jako příklad poslouží věta *I have done the rounds of all the agents, but nobody has any tickets left.*

Rub somebody up the wrong way – rub somebody the wrong way

Přestože se tyto idiomy liší jen v použití příslovečné částice slovesa, není běžně, aby se britský idiom vyskytoval v americké angličtině a naopak. Znamená rozčílit někoho, aniž bychom to zamýšleli, tak jako ve větě *It's not her fault – she just rubs me up the wrong way.*

Run out of steam – run out of gas

Tyto idiomy se v britské a americké angličtině běžně zaměňují a používají se, když někomu náhle dojde energie k tomu, co dělá. Jako příklad

lze použít větu *She'd been talking for two hours and was just starting to run out of steam.*

Take something with a pinch of salt – take something with a grain of salt

Tato slovní spojení mezi sebou britští a američtí mluvčí většinou nezaměňují. Používají se ve významu „brát něco s rezervou“. To můžeme vidět ve větách *You have to take everything she says with a pinch of salt. She has a tendency to exaggerate.*

Scream blue murder – scream bloody murder

Neformálně používané idiomy pro to, když někdo hlasitě křičí nebo si stěžuje, se běžně používají v britské i americké angličtině. Příkladem je věta *Readers screamed blue murder when the price of their daily paper went up.*

Be all at sea – be at sea

Britská verze tohoto idiomu se běžně používá i v americké angličtině, zatímco americká se v britské angličtině nevskytuje s idiomatickým významem. Do češtiny je lze přeložit jako být úplně zmatený, což můžeme vidět v příkladě *I'm all at sea with this computer manual.*

Get a/your second wind – get a/your second breath

I v češtině můžeme nalézt stejný idiom – „chytit druhý dech“. Zatímco britský idiom se běžně používá i v americké angličtině, americký v britské není obvyklý. Můžeme je nalézt ve větách jako *After two hours we could hardly walk another step, but we got a second wind as we neared home.*

Can't see the wood for the trees – can't see the forest for the trees

Tyto idiomy lze v podstatě doslovně přeložit do českého „pro les nevidět stromy“ a oba se používají v britské i americké angličtině. Jako příklad

lze uvést větu *After you've spent years researching a single topic you get to a point where you can't see the wood for the trees.*

Have a shot at something – take a shot at something

S významem českého „něco prubnout“ se oba tyto idiomy používají jak v britské, tak v americké angličtině. Můžeme je nalézt ve větách jako *He's proven himself to be a talented actor and now he's having shot at directing his first play.*

A skeleton in the/your cupboard – a skeleton in the/your closet

Synonymní idiomy se používají v britské i americké angličtině se stejným významem jako český „kostlivec ve skříni“. To je možné vidět ve větě *If you want to be a politician, you can't afford to have too many skeletons in your cupboard.*

It's no skin off my nose. – It's no skin off my (back) teeth.

Typicky britský a typicky americký idiom se používají neformálně, když chceme říci, že nás něco nezajímá, protože nás to nijak nezasáhne. Můžou být použity ve větách jako *We can go in his car, if he prefers. It's no skin off my nose.*

A slice of the cake – a slice of the pie

Vyjádření pro část peněz, která se má rozdělit mezi všechny. Oba výrazy se používají jak v britské, tak v americké angličtině a příkladem jejich použití je věta *The governemnt has less money to spend on education this year, so primary schools will get a smaller slice of the cake than last year.*

Small beer – small potatoes

Toto spojení se používá pro něco, co není důležité a to především v porovnání s něčím jiným. Používají se v obou angličtinách např. ve větách

jako *A loan of that size is small beer – these banks are lending millions of pounds a day.*

Snap to it! – Snap it up!

V obou jazycích neformálně používané vyjádření se stejným významem, jako české „pohnout kostrou“. To lze spatřit ve větě *We're leaving in five minutes so you'd better snap to it.* Rozdíl je v použití slovesa s předložkou a frázového slovesa.

Be stark staring mad – be stark raving mad

Idiomy, které můžeme do češtiny přeložit jako být naprosto šílený, se rovněž používají v obou jazycích. Příkladem je věta *She looked at me as though I was stark raving mad.*

Let of steam – blow of steam

Tento britský idiom můžeme zaslechnout i v americké angličtině, ale americký v britské angličtině obvyklý není. Znamená vybit se nebo uvolnit se, v češtině bychom také mohli říct „vypustit páru“, tak jako ve větě *Meetings give people the chance to let off steam if something has been bothering them for a long time.*

As straight as a die – as straight as a pin

Britská verze tohoto idiomu, který označuje něco úplně rovného, se běžně vyskytuje i v americké angličtině, naopak to však neplatí. Jako příklad lze použít větu *The road runs straight as a die for fifty miles.*

Get into your stride – hit your stride

Fráze, které používají Britové i Američané, lze přirovnat k českému „chytit tempo“. To můžeme vidět ve větě *She began writing novels in the 1930's but really only hit her stride after the war.*

Strike lucky – strike it lucky

V britské angličtině běžněji používané idiomy, které lze přirovnat k českému „mít kliku“. Jejich užití můžeme vidět ve větě *They struck it lucky with their second album which became an immediate best-seller.*

Swear blind – swear up and down

Tyto idiomy se normálně používají v britské i americké angličtině a znamenají říct něco naprosto pravdivého, především když nám nikdo nevěří. Příkladem může být *He swore up and down that he'd never seen the letter.*

Sweep something under the carpet – sweep something under the mat/rug

Typicky britský a typicky americký idiom mají v češtině ekvivalent – „zamést něco pod koberec“. Jako ukázkou lze použít *The incident has forced into the open an issue that the government would rather have swept under the carpet.*

Take the biscuit – take the cake

Spojení, která se používají v obou angličtinách, když chceme říci, že se někdo dopustil něčeho velice špatného a dokonce horšího, než udělal kdy předtím. Příkladem může být věta *She's been opening my letters – that really takes the cake!*

Be as thin as a rake – be as thin as a rail

Idiomy, které se objevují jen v dané angličtině, můžeme přirovnat k českému „být štíhlý jako proutek“. *He eats like a horse and yet he's as thin as a rake.* je jasným příkladem užití těchto idiomů.

Be all fingers and thumbs – be all thumbs

U těchto idiomů není běžné, aby se vyskytovali i v druhém jazyce. Používají se, když máme nemotorné ruce a děláme spoustu chyb, což je patrné ve větách *Can you thread this needle for me? I'm all thumbs today.*

To top it all – to top it all off

Tyto idiomy opět patří do skupiny, která se liší v počtu slov. Překvapivě se používá delší americká verze i v britské angličtině. Významem odpovídají českému „k tomu všemu“, jak můžeme vidět ve větě *The washing machine flooded, my car broke down, then to top it all I locked myself out of the house.*

I wouldn't touch somebody/something with a barge pole. – I wouldn't touch somebody/something with a tenfoot pole.

Toto úsloví se používá, když si o něčem nebo o někom myslíme, že je to příliš špatné, a nechceme s tím mít nic společného. Není běžné, aby se vyskytovalo ve druhém jazyce. Jako příklad lze použít větu *If I were you, I wouldn't touch that property with a barge pole.*

Be as tough as old boots – be as tough as shoe leather

Pouze britský a pouze americký idiom můžeme přeložit do českého „být silný jako medvěd“. To můžeme vidět např. ve větách *„Do you think Grandad will ever recover?“ „Of course, he's as tough as old boots.“*

Tried and tested/trusted – tried and true

Těmito idiomy se označuje něco, co bylo vyzkoušeno mnoho lidmi a prokázalo se jako efektivní. Oba se používají v britské i americké angličtině, což můžeme vidět ve větě *They ran a highly successful advertising campaign using a tried and tested formula.*

Try something for size – try something on for size

Další ze skupiny idiomů lišících se počtem slov, konkrétně použitím frázového slovesa. Oba se používají v britské i americké angličtině, když něco testujeme nebo přemýšlíme o nějakém nápadě, abychom zjistili, jestli to funguje nebo jestli to jde použít. To lze spatřit ve větě *The government is still trying some ideas on for size before committing itself to action.*

Turn in your grave – turn over/spin in your grave

Idiom se stejným významem nalezneme i v češtině – „otáčet se v hrobě“. Není příliš běžné, aby se britská verze objevovala v americké angličtině a naopak. Příkladem může být věta *She'd turn in her grave if she knew what he was spending his inheritance on.*

Not have two pennies to rent together – not have two nickels to rent together

Čistě britský a čistě americký idiom se vyskytují pouze v daném jazyce a používají se, když je někdo velmi chudý. To lze vidět ve větě *She's been out of work for months and doesn't have two pennies to rub together.*

Be up to your ears/eyeballs/eyes in something – be up to your chin in something

Tyto idiomy jsou taktéž používány jen v daném jazyce a můžeme je přirovnat k českému „mít něčeho plné zuby“, jako ve větě *We are up to our eyeballs in decorating at the moment.*

The writing is on the wall – the handwriting is on the wall

Když toto řekneme o osobě nebo o firmě, znamená to, že je jasné, že neuspěje nebo nebude moct pokračovat. Britská i americká verze se používají

v obou angličtinách. Jako příklad lze uvést *The team has lost its last six games and the writing is definitely on the wall for the manager.*

Wear the trousers – wear the pants

Spojení, která se ve druhém jazyce běžně neuvžívají v idiomatickém smyslu, mají stejný význam jako česká „hlava rodiny“. To můžeme vidět ve větě *I don't think there's any doubt about who wears the trousers in their house.*

As and when – if and when

Tyto idiomy se používají v obou jazycích, když chceme říci, že něco neděláme pravidelně, ale jen když je potřeba nebo je to výhodné. Jako příklad lze použít *Let's not go to the supermarket this week. We can just pick up some food as and when we need it.*

Donkey work – grunt work

Idiomatická vyjádření pro úmornou práci, která se běžně používají v britské i americké angličtině a můžeme je spatřit ve větách jako *Why do I have to do all the donkey work while you get to do the interesting stuff?.*

Come/go down in the world – move down in the world

V obou angličtinách je běžnější britský idiom, americký spíše jen v americké angličtině. Používá se, když má někdo méně peněz a horší postavení ve společnosti, než měl dříve. Příkladem je věta *They used to live in a big house with lots of servants, but they've come down in the world since then.*

6.2. Idiomy s rozdílným pravopisem

Další oblastí, kde lze nalézt rozdíly mezi britskými a americkým idiomy, je pravopis. Jak jsem ve své práci zmiňovala již dříve, americká angličtina se vyvíjela postupně, proto jsou slova většinou kratší.

Be in bad odour with somebody – be in bad odor with somebody

Tyto spíše zastaralé idiomy se používají jen v dané angličtině, když je na nás někdo naštvaný kvůli tomu, co jsme udělali. Slova *odour* – *odor* jsou krásným příkladem amerického zjednodušení pravopisu. Jejich použití můžeme vidět ve větě *He is in bad odour with his business partners for having pulled out of the deal at the last minute.*

Be on your best behaviour – be on your best behavior

Dalším příkladem jsou i tyto idiomy pro případy, kdy se chováme velice dobře, protože se nacházíme v nějaké důležité nebo formální situaci. Britský i americký idiom se objevují i v druhé angličtině, ale není to příliš časté. Věta *Now children, I want you all to be on your best behaviour when grandma arrives.* je typickým příkladem, kde tento idiom můžeme spatřit.

Be/take centre stage – be/take center stage

Označení pro někoho, kdo je ústřední postavou. Oba idiomy se běžně vyskytují jak v britské, tak v americké angličtině ve větách jako *A new range of electric cars will be centre stage at next month's exhibition.*

A chink in somebody's armour – a chink in somebody's armor

V obou jazycích se častěji používá britská verze tohoto idiomu, který označuje něčí slabost. Jako příklad lze uvést *She is a brilliant businesswoman, but her lack of political awareness may be the chink in her armour.*

Be spoilt for choice – be spoiled for choice

Tyto idiomy mají stejný význam jako české „mít bohatý výběr“ a rovněž se vyskytují jak v britské, tak v americké angličtině. Příkladem může být *With 51 flavours of ice-cream to choose from you are spoiled for choice.*

See the colour of somebody's money – see the color of somebody's money

Jak britský, tak americký idiom se běžně nevyskytují v druhé angličtině a používají se, když se chceme přesvědčit, že někdo může za něco zaplatit, ještě než mu to dáme. To můžeme vidět ve větě *I want to see the colour of his money before I say the car is his.*

Discretion is the better part of valour. – Discretion is the better part of valor.

Idiomy, které můžeme přirovnat k českému „dvakrát měř, jednou řež“, se v angličtině používají spíše knižně, a proto není běžné, aby se britský vyskytoval v americké angličtině a naopak. Příkladem může být *She decided not to voice her opposition to the Chairman's remarks. Perhaps discretion was the better part of valour.*

Do yourself a favour – do yourself a favor

Tyto idiomy se běžně používají jak v britské, tak v americké angličtině. Je to něco, co řekneme, když někomu radíme s něčím, co pro něj bude mít dobré důsledky, jako třeba v příkladě *You're looking really tired. Why don't you do yourself a favour and take a break?*

A favourite son – a favorite son

Idiomatická označení pro politika, který je podporován obyvateli příslušné oblasti, jež jsou obvyklá v obou jazycích. To můžeme vidět ve větě *Let me introduce to you the favourite son of Russell, Kansas: Bob Dole.*

Come through/pass with flying colours – come through/pass with flying colors

S tímto britským idiomem se můžeme často setkat i v americké angličtině, opak ale neplatí. Používá se, když někdo hladce, bez zaváhání projde zkouškami, což je patrné ve větě *She took her university entrance exam in December and passed with flying colours.*

Gallows humour – gallows humor

Tato spojení lze doslova přeložit do češtiny jako „šibeniční humor“ a běžně se obě verze vyskytují v britské i americké angličtině. Příkladem může být *Many of the patients I worked with knew they were dying. There was a lot of gallows humour.*

A grey area – a gray area

V těchto v obou jazycích používaných idiomech můžeme spatřit jiný rozdíl, než v předchozích, a sice změnu samohlásky ve slovech *grey – gray*. Lze je přeložit jako nejasnou oblast, např. v zákoně. To můžeme spatřit i ve větě *The legal difference between negligence and recklessness is a bit of a grey area.*

Be/feel honour-bound to do something – be/feel honor-bound to do something

Tato spojení se běžně vyskytují jen v daném jazyce a používají se, když cítíme, že musíme něco udělat, i když to udělat nechceme, ale je to morálně správné. Jako příklad lze uvést větu *I'd rather go to Andrew's party but I feel honour-bound to go to Caroline's because she asked me first.*

Do the honours – do the honors

Dalším typickým příkladem rozdílného pravopisu, jsou tyto idiomy, které lze spatřit v obou angličtinách. Používají se ve významu být oficiálním hostitelem, jak můžeme vidět ve větách *Let's eat. Shall I do the honours?*

A knight in shining armour – a knight in shining armor

I v češtině můžeme vidět idiom s podobným významem – „rytíř na bílém koni“, tedy jakýsi zachránce. Anglický a britský idiom lze použít i v druhém jazyce, jako třeba ve větě *She looked around the bar to see if there was a knight in shining armour who might come and save her from this awful man.*

A labour of love – a labor of love

V obou jazycích běžně používaný idiom, jenž označuje těžkou práci, kterou děláme, protože nás baví. To můžeme vidět ve větě *He prefers to paint the house himself – it's a real labour of love.*

Be a licence to print money – be a license to print money

Tyto idiomy se běžněji vyskytují jen v dané angličtině. Používají se, když chceme o firmě nebo nějaké aktivitě říci, že lidem přináší velké zisky bez námahy, což lze spatřit ve větě *These shopping channels are just a licence to print money.*

Be off-colour – be off-color

Jak u předchozí dvojice, tak ani u této není běžné, aby se idiomy vyskytovaly i v druhé angličtině. Významem je lze přirovnat k českému „nebýt ve své kůži“, jak je patrné v příkladě *He had flu a couple of months ago and he's been a bit off-colour ever since.*

Practise what you preach – practice what you preach

Tyto idiomy jsou dalším typickým příkladem rozdílného pravopisu, a rovněž se vyskytují jen v daném jazyce. Používají se, když děláme něco, co sami radíme ostatním, aby dělali. Jako příklad lze použít *I would have more respect for him if he practised what he preaches.*

Rose-coloured glasses – rose-colored glasses

Stejně jako v češtině, tak i v britské a americké angličtině se tyto idiomy používají, když vidíme něco příjemnější, než to ve skutečnosti je. To je možné vidět ve větě *She is nostalgic for a past that she sees through rose-colored glasses.*

Show somebody in their true colours – show somebody in their true colors

Pro tato spojení, které znamenají „ukázat se v pravém světle“, není typické, aby se objevovali v druhé než v dané angličtině. Příkladem může být *By showing the terrorists in their true colours, the government hopes to undermine public support for them.*

6.3. Idiomy s rozdílnou gramatikou

Poslední úroveň, kde můžeme nalézt rozdíly mezi britskými a americkými idiomy, je gramatika. Stejně jako předchozí skupina, ani tato není tolik početná v porovnání s idiomy s odlišnou slovní zásobou.

Into the bargain – in the bargain

První ukázkou idiomů s rozdílnou gramatikou jsou tyto dva s odlišnými předložkami, běžně se objevující v britské i americké angličtině. Používají se, když chceme něco dodat k ostatním faktům, které jsme zmínili už dříve, jak

můžeme vidět ve větě *Caffein is a brainstimulant, does not have any beneficial effects on health and is mildly addictive into the bargain.*

As best you can – as best as you can

I tato spojení se liší v použití spojky, i přesto se objevují v obou angličtinách. Jejich význam lze nejlépe ilustrovat na příkladu *If one of us loses our job we'll just have to cope as best we can.*, z něhož je jasné, že do češtiny tento idiom překládáme jako „jak nejlépe lze“.

Get/take the bit between your teeth – take the bit in your teeth

Stejný rozdíl lze nalézt i u těchto idiomů, ovšem není běžné, aby se britský vyskytoval v americké angličtině a naopak. Do češtiny je můžeme přeložit jako „zakousnout se do něčeho s nadšením“, což je patrné v příkladě *When the team really gets the bit between their teeth, they are almost imposible to beat.*

Go by the board – go by the boards

Tyto idiomy se liší v použití singulárového *board* a *boards*, běžněji se v obou angličtinách vyskytuje britská verze. Do češtiny je můžeme přeložit do spojení „být smeten ze stolu“. Jako příklad lze uvést *When modern machinery was introduced, old-fashioned printing methods went by the board.*

Fight like cat and dog – fight like cats and dogs

I v češtině můžeme nalézt idiom se stejným významem – „rvát se jako kočky“, anglické verze se běžně používají v britské i americké angličtině. Příkladem je věta *We get on very well as adults but as kids we fought like cat and dog.*

Be cooking on gas – be cooking with gas

Neformálně užívané idiomy pro vyjádření velkého pokroku a pravděpodobnosti úspěchu, které se používají v britské i americké angličtině. To lze spatřit v kontextech jako *We're cooking on gas. Keep the work coming in like this and we'll meet the deadline.* Opět se liší ve spojkách.

At the double – in the double

Idiomy, které se běžně vyskytují jen v dané angličtině, můžeme do češtiny přeložit jako neprodleně, ihned. Příkladem může být *Two surgeons arrived in the emergency room at the double.*

Down-at-heel – down-at-the-heel

Tato spojení, jež se běžně vyskytují v britské i americké angličtině, můžeme do češtiny přeložit jako ošuntělý. To lze vidět ve větě *The play was set in a down-at-heel hotel in post-war Germany.*

Even-stevens – even-stein

Častěji se v obou jazycích vyskytuje kratší americká verze tohoto idiomu, který lze významově přirovnat k českému „být si kvit“. Typicky se používá v situacích jako *Give me £20 and we're even stevens – I'm not worried about a few pence.*

Be in the firing line – be on the firing line

Další z idiomů s typickou změnou předložky, z nichž je častěji používaný ten britský, lze přeložit jako „být pod palbou kritiky“. Příkladem může být *Recent cuts in council budgets mean that concessionary fares were next on the firing line.*

Hand in glove – hand and glove

I když se jedná pouze o záměnu předložky za spojku, běžněji se v obou angličtinách vyskytuje britská verze. Používají se ve významu úzce spolupracovat, jako ve větě *It was rumoured at the time that some of the gangs were working hand in glove with the police.*

In the hot seat – on the hot seat

V obou jazycích používané idiomatické vyjádření toho, když je někdo v pozici, kdy je zodpovědný za důležité a obtížné věci. To lze spatřit ve větě *He suddenly found himself in the hot seat, facing a hundred angry residents at a protest meeting.*

Kids' stuff – kid stuff

Tato spojení se používají pro aktivitu nebo práci, která je velice snadná, a často se vyskytují v britské i americké angličtině. Příkladem může být *A five-mile bike ride? That's kids' stuff.*

In the light of something – in light of something

In the light of new evidence he has been allowed to appeal against his prison sentence. je příkladem toho, kde lze na tyto idiomy narazit. Oba se používají jak v britské, tak v americké angličtině, a jak je zřejmé z příkladu, lze je přeložit jako na základě něčeho.

Be at a loose end – be at loose end

Další z idiomů lišících se v použití členu, z nichž britská verze je používána v obou jazycích, můžeme v češtině vyjádřit jako nemít nic na práci. To lze spatřit ve větě *If you find yourself at a loose end over the weekend, you could always clean out the garden shed.*

The matter in hand – the matter at hand

Jak v britské, tak v americké angličtině formálně používané idiomy pro právě projednávanou záležitost. Příkladem může být *Do these figures have anything to do with the matter in hand?*

There's method in somebody's madness – there's a method to somebody's madness

Úsloví vzané ze Shakespearova Hamleta, kterým se vyjadřuje, že když se někdo chová divně, má pro to nějaký důvod. To lze vidět ve větě *When he picked the side I thought he must be crazy but, judging by their performance this season, there's obviously method in his madness.* Používají se pouze v daném jazyce.

Give somebody a new lease of life – give somebody a new lease on life

Tyto idiomy se v druhé angličtině často nevyskytují, i když se v nich opět objevuje jen změna v předložce. Používají se, když něco udělá někoho šťastného nebo zdravého, a dá mu to novou energii po období nemoci nebo smutku. Příkladem může být *The operation was such a success – it really has given her a new lease of life.*

At a pinch – in a pinch

Spojení používaná jak v britské, tak v americké angličtině, která nesou stejný význam jako „v nejhorším případě“. To lze vidět ve větě *Will's car can take four people comfortably, five at a pinch.*

Be in the driving seat – be in the driver's seat

Tato spojení se liší v použití posesivní formy, v obou jazycích je však běžnější britská verze. Používá se, když někdo ovládá danou situaci, tak jako

ve větě *The consumer is in the driving seat due to the huge range of goods on the market.*

Go off at a tangent – go off on a tangent

Na další z idiomů lišících se předložkou můžeme běžně narazit v britské i americké angličtině při vyjádření, že někdo najednou začal mluvit o jiném tématu. To lze vidět ve větě *We were talking about property prices and you went off on a tangent.*

Go the whole hog – go whole hog

Tyto idiomy se používají v britské i v americké angličtině se stejným významem jako české hovorové „vzít to z gruntu“. Jako příklad může být uvedena věta *It was going to cost so much to repair my computer, I thought I might as well go the whole hog and buy a new one.*

If the worst comes to the worst – if the worst comes to worst

Spojení běžné v obou angličtinách, které se používá, když chceme někomu říct, co budeme dělat v případě, že se daná situace zhorší nebo se stane vážnější. Ve stejném významu je použito i v případě *If the worst comes to the worst, we'll have to give them our bed and sleep on the floor.*

6.4. Shrnutí výzkumu

Jak je z výzkumu jasně patrné, úrovní, kde se nejčastěji vyskytují rozdílosti mezi britskými a americkými idiomy, je slovní zásoba. Zde si můžeme povšimnout různých rozdílů, ať už v použití synonymních slov nebo slov naprosto odlišných, ale i v různém počtu slov v daných idiomech. Přesto je ale velice časté, že se britský idiom používá i v americké angličtině a naopak. Pokud tomu tak není, bývá používanějším idiom britský,

pravděpodobně proto, že se dostal do povědomí mluvčích dříve než ten americký, a tudíž je více zažitý.

Další oblastí, kde lze najít odlišnosti, je pravopis, tam ale nejsou odlišnosti tolik frekventované. Vyskytují se zde především typické změny v psaní nepřízvukných slabik, které jsem zmiňovala již dříve ve své práci. I tady platí, že se idiomy zaznamenané jako britské, vyskytují i v americké angličtině a naopak, ale není to tolik časté jako v předchozí skupině. Důvodem by mohl být zažitý pravopis u uživatelů daného jazyka.

Poslední sférou odlišností je gramatika. I tato skupina je celkem početná a objevují se zde rozdíly především v použití předložek a členů. Samozřejmě i v této skupině platí to stejné, co v přechozích, a sice že idiom označený jako britský se běžně používá i v angličtině americké a naopak, a pokud již dojde k nějakému omezení, je rozšířenější idiom britský.

7. Závěr

V první, teoretické, části této práce jsem se zabývala definicí slovních spojení a idiomů. Pro větší přesnost jsem použila definic různých lingvistů, jako Sinclaira, Makkaie, Čermáka a dalších, a rovněž definice ze slovníku Oxford English Dictionary. Pro lepší přiblížení toho, co jsou idiomy, jsem se dále zabývala i jejich různými klasifikacemi. Největší pozornost jsem věnovala Makkaiově klasifikaci a jeho lexémickým a semémickým idiomům, dále jsem se zaměřila na klasifikaci Čermákovu, sémantickou, syntaktickou a strukturální a na jejich různé interpretace.

Dále jsem se v teoretické části zabývala rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou. Ty jsem zkoumala na úrovni slovní zásoby, pravopisu, výslovnosti a gramatiky. Tyto úrovně jsem pak ještě rozdělila na několik podúrovní, ve kterých jsou rozdílnosti patrné a vyskytují se v nich nejčastěji. Tento oddíl teoretické části byl pro následnou praktickou část zásadnější, jelikož jsem při analýze idiomů vycházela především z těchto rozdílností, které se mezi jazyky vyskytují.

Hlavním cílem této práce byly výsledky samotné analýzy idiomů, konkrétně britských a amerických, na kterou jsem se zaměřila v praktické části. Ze slovníku *Cambridge International Dictionary of Idioms* jsem vybrala 160 britských idiomů a k nim 160 idiomů amerických s ekvivalentním významem. Podle toho, jaké odlišnosti se v nich vyskytovaly, jsem tyto vybrané idiomy rozdělila do tří skupin a to na idiomy s rozdílnou slovní zásobou, rozdílným pravopisem a rozdílnou gramatikou. V těchto skupinách jsem pak idiomy detailněji analyzovala.

Z výzkumu jasně vyplynulo, že úrovní s nejvíce rozdílnostmi je ta lexikologická, do které jsem ze zkoumaných 160 idiomů zařadila hned 116. Ostatní dvě skupiny nebyly tolik velké, počet idiomů v každé z nich byl i celkem podobný – 21 s rozdílným pravopisem a 23 s odlišnou gramatikou.

V analýze jsem se nezabývala jen těmito rozdílnostmi, ale i tím, zda je možné, aby se idiom, označený ve slovníku jako britský, vyskytoval i v americkém jazykovém materiálu a naopak. K tomu jsem použila jazykový korpus *WebCorp*. Z této analýzy vyplynulo, že je naprosto běžné, aby se britský idiom, ať už se liší na jakékoli úrovni, vyskytoval i v americké angličtině a naopak. Ze zkoumaných 160 je toto možné říct o 91 idiomech, z nichž 67 se liší ve slovní zásobě, 11 v pravopise a 13 v gramatice.

Dále je běžné, že se britský idiom vyskytuje v americké angličtině, což potvrzuje jejich počet – 21. Z nich pak 14 má odlišnosti ve slovní zásobě, 2 v pravopise a 5 v gramatice. Oproti tomu není tolik časté, aby se americký idiom vyskytoval v angličtině britské. To dokazuje 6 idiomů s rozdílnou slovní zásobou a 1 s odlišnou gramatikou. Velice často dochází k tomu, že se idiom používá jen v daném jazyce, konkrétně ve 41 případech, z nichž 29 patří do skupiny s rozdílnou slovní zásobou, 8 s pravopisem a 4 s odlišnou gramatikou.

Důvodem toho, že jsou obecně rozšířenější britské idiomy, by mohl být jejich časnější vznik, čímž se dostaly do povědomí uživatelů dříve a jsou tak více zažity. Ovšem to, že je zcela běžné užívat v jazyce obě verze idiomů, můžeme pravděpodobně připsat globálnímu rozšíření angličtiny, díky čemuž často dochází k stírání rozdílů mezi britskou a americkou angličtinou, a tudíž nejsou tyto idiomy striktně rozlišovány.

Bibliografie

COWIE, A. P. *Oxford dictionary of current idiomatic English*. 1. publ. Oxford [u.a.]: Oxford Univ. Press, 1983. ISBN 978-381-0906-052.

CRYSTAL, David. *The English language: A guided tour of the language*. 2nd ed. London: Penguin Books, 2002, xii, 312 s. ISBN 978-014-1003-962.

ČERMÁK, František. *Frazeologie a idiomatika česká a obecná: Czech and general phraseology*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2007, 718 p. ISBN 80-246-1371-9.

ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011, 380 s. ISBN 978-802-4619-460.

DAVIES, Christopher. *Divided by a common language: a guide to British and American English*. Boston: Houghton Mifflin, 2005, viii, 248 p. ISBN 06-180-0275-8.

FERNANDO, Chitra a Roger FLAVELL. *On idiom: critical views and perspectives*. Exeter: University of Exeter, 1981, iii, 94 p. ISBN 08-598-9137-2.

GRANT, L. a Laurie BAUER. Criteria for Re-defining Idioms: Are we Barking up the Wrong Tree? *Applied Linguistics*. 2004, **25**(1): 38-61. DOI: 10.1093/applin/25.1.38.

MAKKAI, Adam. *Idiom structure in English*. The Hague: Mouton, 1972, 371 p. ISBN 978-0686225423.

QUIRK, Randolph, Sidney GREENBAUM, Geoffrey LEECH a Jan SVARTVIK. *A Comprehensive grammar of the English language*. London: Longman, 1985, x, 1779 s. ISBN 05-825-1734-6.

SALAMA, Nancy a Mary GHALI. *American and British English preferences: spelling, grammar, punctuation, prepositions, vocabulary*. Cairo, Egypt: Arab Renaissance Publisher, 1982, viii, 258 p.

SEIDL, Jennifer; W. *English idioms*. 5.ed., 9. impr. Oxford: Oxford Univ. Press, 1997. ISBN 978-019-4327-756.

SIMPSON, J.A. *The Oxford English dictionary*. 2. ed. Oxford: Clarendon Press, 1989. ISBN 978-019-8612-193.

SINCLAIR, John. *Collins Cobuild dictionary of idioms: [helping learners with real English]*. Repr. London: Collins Cobuild [u.a.], 1999. ISBN 978-319-0026-074.

SINCLAIR, John. *Corpus, concordance, collocation*. 3. impr. Oxford [u.a.]: Oxford Univ. Press, 1995. ISBN 978-019-4371-445.

STRÄSSLER, Jürg. *Idioms in English: a pragmatic analysis*. Tübingen: Narr, 1982, 160 p. ISBN 38-780-8971-6.

Cambridge idioms dictionary. 4th print. Cambridge: Cambridge University Press, 2010, 505 s. ISBN 978-0-521-67769-1.

WebCorp: The Web as Corpus [online]. 1999, 2015 [cit. 2015-06-21].
Dostupné z: <http://www.webcorp.org.uk/live/index.jsp>

Příloha

Příloha 1: Tabulka idiomů s rozdílnou slovní zásobou

Britské idiomy	Americké idiomy
Be all over the <i>shop</i>	Be all over the <i>lot</i>
A bargaining <i>chip</i>	A bargaining <i>counter</i>
Be off the beaten <i>track</i>	Be off the beaten <i>path</i>
Make the best of a <i>bad job</i>	Make the best of <i>something</i>
A <i>safe</i> bet	A <i>sure</i> bet
Too big for your <i>boots</i>	Too big for your <i>britches</i>
<i>Fit</i> the bill	<i>Fill</i> the bill
A <i>blue-eyed</i> boy	A <i>fair-haired</i> boy
Burn your <i>boats</i>	Burn your <i>bridges</i>
<i>Hard</i> cash	<i>Cold</i> cash
Like the cat that <i>got the cream</i>	Like the cat that <i>ate the canary</i>
Like a <i>headless</i> chicken	Like a chicken <i>with its head cut off</i>
<i>Join</i> the club!	<i>Welcome to</i> the club!
Be coining <i>it</i>	Be coining <i>money</i>
Come out <i>fighting</i>	Come out <i>swinging</i>
A <i>back-handed</i> compliment	A <i>left-handed</i> compliment
A cross (somebody has) to <i>bear</i>	A cross (somebody has) to <i>carry</i>
<i>Flog</i> something to death	<i>Beat</i> something to death
Like death warmed <i>up</i>	Like death warmed <i>over</i>
<i>Make</i> a dent in something	<i>Put</i> a dent in something
Die a death	Die a <i>natural</i> death

Be done in	Be <i>all</i> done in
Double- <i>talk</i>	Double- <i>speak</i>
Drop a <i>bombshell</i>	Drop a <i>bomb</i>
A drop in the <i>ocean</i>	A drop in the <i>bucket</i>
Be as easy as <i>falling</i> of a log	Be as easy a <i>rolling</i> off a log
Be easy <i>meat</i>	Be <i>an</i> easy <i>mark</i>
It's easy to be <i>wise</i> after the event.	It's easy to be <i>smart</i> after the fact.
Keep somebody on the edge of their <i>seat</i>	Keep somebody on the edge of their <i>chair</i>
<i>Disappear/vanish off</i> the face of the earth	<i>Fall of</i> the face of the earth
Have something <i>off</i> to fine art	Have something <i>down</i> to a fine art
Be as fit as a <i>flea</i>	Be as fit as a <i>fiddler</i>
If the <i>cap</i> fits (wear it)	If the <i>hat/shoe</i> fits (wear it)
<i>Wipe</i> the floor with somebody	<i>Mop</i> the floor with somebody
Put your foot in <i>it</i>	Put your foot in <i>your mouth</i>
Have green <i>fingers</i>	Have a green <i>thumb</i>
Ham- <i>fisted</i>	Ham- <i>handed</i>
Come/go <i>cap</i> in hand	Come/go <i>hat</i> in hand
Be as happy as <i>Larry/a sand boy</i>	Be as happy as a <i>clam</i>
Be hard <i>pressed</i>	Be hard <i>pushed</i>
<i>Hum</i> and haw	<i>Hem</i> and haw
Hit the <i>sack</i>	Hit the <i>hay</i>
Hold the fort	Hold <i>down</i> the fort
A home from home	A home <i>away</i> from home

The <i>icing</i> on the cake	The <i>frosting</i> on the cake
No ifs and buts	No ifs, <i>ands</i> or buts
King of the <i>castle</i>	King of the <i>hill</i>
Know something backwards	Know something backwards <i>and forwards</i>
A know-all	A know- <i>it</i> -all
Lead somebody <i>up</i> the garden path	Lead somebody <i>down</i> the garden path
Learn something <i>off</i> pat	Learn something <i>down</i> pat
Be left holding the <i>baby</i>	Be left holding the <i>bag</i>
<i>Left, right and centre</i>	<i>Right and left</i>
As <i>large</i> as life	As <i>big</i> as life
Be <i>larger</i> than life	Be <i>bigger</i> than life
To <i>cut</i> a long story short	To <i>make</i> a long story short
March to a different <i>tune</i>	March to a different <i>drummer</i>
A <i>slanging</i> match	A <i>shouting</i> match
Might <i>is</i> right	Might <i>makes</i> right
Look/feel (like) a million <i>dollars</i>	Look/feel (like) a million <i>bucks</i>
Be all mouth <i>and no trousers</i>	Be all mouth
Be a <i>bag</i> of nerves	Be a <i>bundle</i> of nerves
Odds and <i>sods</i>	Odds and <i>ends</i>
Off the <i>peg</i>	Off the <i>hook</i>
Blow your own <i>trumpet</i>	Blow/toot your own <i>horn</i>
<i>Sleeping</i> partner	<i>Silent</i> partner
More power to <i>your elbow!</i>	More power to <i>you!</i>

Present company <i>excepted</i>	Present company <i>excluded</i>
Prevention is <i>better than cure</i> .	<i>An ounce of prevention is worth a pound of cure.</i>
Pride <i>comes</i> before a fall.	Pride <i>goes</i> before a fall.
Promise somebody the <i>moon</i>	Promise somebody the <i>earth</i>
A <i>pen</i> pusher	A <i>pencil</i> pusher
Put somebody off their <i>stroke</i>	Put somebody off their <i>stride</i>
A quantum <i>leap</i>	A quantum <i>jump</i>
I'll <i>take</i> a rain check.	I'll <i>get</i> a rain check.
Catch/have somebody <i>bang</i> to rights	Catch/have somebody <i>dead</i> to rights
Do a roaring <i>trade</i>	Do a roaring <i>business</i>
<i>Daylight</i> robbery	<i>Highway</i> robbery
Rose-tinted <i>spectacles</i>	Rose-tinted <i>glasses</i>
<i>Do</i> the rounds	<i>Make</i> the rounds
Rub somebody <i>up</i> the wrong way	Rub somebody the wrong way
Run out of <i>steam</i>	Run out of <i>gas</i>
Take something with a <i>pinch</i> of salt	Take something with a <i>grain</i> of salt
Scream <i>blue</i> murder	Scream <i>bloody</i> murder
Be <i>all</i> at sea	Be at sea
Get a/your second <i>wind</i>	Get a/your second <i>breath</i>
Can't see the <i>wood</i> for the trees	Can't see the <i>forest</i> for the trees
<i>Have</i> a shot at something	<i>Take</i> a shot at something
A skeleton in the/your <i>cupboard</i>	A skeleton in the/your <i>closet</i>
It's no skin off my <i>nose</i> .	It's no skin off my <i>(back) teeth</i> .
A slice of the <i>cake</i>	A slice of the <i>pie</i>

Small <i>beer</i>	Small <i>potatoes</i>
Snap <i>to it!</i>	Snap <i>it up!</i>
Be stark <i>staring mad</i>	Be stark <i>raving mad</i>
<i>Let</i> of steam	<i>Blow</i> of steam
As straight as a <i>die</i>	As straight as a <i>pin</i>
<i>Get into</i> your stride	<i>Hit</i> your stride
Strike lucky	Strike <i>it</i> lucky
Swear <i>blind</i>	Swear <i>up and down</i>
Sweep something under the <i>carpet</i>	Sweep something under the <i>mat/rug</i>
Take the <i>biscuit</i>	Take the <i>cake</i>
Be as thin as a <i>rake</i>	Be as thin as a <i>rail</i>
Be all <i>fingers and thumbs</i>	Be all thumbs
To top it all	To top it all <i>off</i>
I wouldn't touch somebody/something with a <i>barge</i> pole.	I wouldn't touch somebody/something with a <i>tenfoot</i> pole.
Be as tough as <i>old boots</i>	Be as tough as <i>shoe leather</i>
Tried and <i>tested/trusted</i>	Tried and <i>true</i>
Try something for size	Try something <i>on</i> for size
Turn in your grave	Turn <i>over/spin</i> in your grave
Not have two <i>pennies</i> to rent together	Not have two <i>nickels</i> to rent together
Be up to your <i>ears/eyeballs/eyes</i> in something	Be up to your <i>chin</i> in something
The <i>writing</i> is on the wall	The <i>handwriting</i> is on the wall
Wear the <i>trousers</i>	Wear the <i>pants</i>
<i>As</i> and when	<i>If</i> and when

<i>Donkey work</i>	<i>Grunt work</i>
<i>Come/go down in the world</i>	<i>Move down in the world</i>

Příloha 2: Tabulka idiomů s rozdílným pravopisem

Britské idiomy	Americké idiomy
Be in bad <i>odour</i> with somebody	Be in bad <i>odor</i> with somebody
Be on your best <i>behaviour</i>	Be on your best <i>behavior</i>
Be/take <i>centre</i> stage	Be/take <i>center</i> stage
A chink in somebody's <i>armour</i>	A chink in somebody's <i>armor</i>
Be <i>spoilt</i> for choice	Be <i>spoiled</i> for choice
See the <i>colour</i> of somebody's money	See the <i>color</i> of somebody's money
Discretion is the better part of <i>valour</i> .	Discretion is the better part of <i>valor</i> .
Do yourself a <i>favour</i>	Do yourself a <i>favor</i>
A <i>favourite</i> son	A <i>favorite</i> son
Come through/pass with flying <i>colours</i>	Come through/pass with flying <i>colors</i>
Gallows <i>humour</i>	Gallows <i>humor</i>
A <i>grey</i> area	A <i>gray</i> area
Be/feel <i>honour</i> -bound to do something	Be/feel <i>honor</i> -bound to do something
Do the <i>honours</i>	Do the <i>honors</i>
A knight in shining <i>armour</i>	A knight in shining <i>armor</i>
A <i>labour</i> of love	A <i>labor</i> of love
Be a <i>licence</i> to print money	Be a <i>license</i> to print money

Be off- <i>colour</i>	Be off- <i>color</i>
<i>Practise</i> what you preach	<i>Practice</i> what you preach
Rose- <i>coloured</i> glasses	Rose- <i>colored</i> glasses
Show somebody in their true <i>colours</i>	Show somebody in their true <i>colors</i>

Příloha 3: Tabulka idiomů s rozdílnou gramatikou

Britské idiomy	Americké idiomy
<i>Into</i> the bargain	<i>In</i> the bargain
As best you can	As best <i>as</i> you can
Get/take the bit <i>between</i> your teeth	Take the bit <i>in</i> your teeth
Go by the <i>board</i>	Go by the <i>boards</i>
Fight like <i>cat and dog</i>	Fight like <i>cats and dogs</i>
Be cooking <i>on</i> gas	Be cooking <i>with</i> gas
<i>At</i> the double	<i>In</i> the double
Down-at-heel	Down-at- <i>the</i> -heel
Even- <i>stevens</i>	Even- <i>steven</i>
Be <i>in</i> the firing line	Be <i>on</i> the firing line
Hand <i>in</i> glove	Hand <i>and</i> glove
<i>In</i> the hot seat	<i>On</i> the hot seat
<i>Kids'</i> stuff	<i>Kid</i> stuff
In <i>the</i> light of something	In light of something
Be at <i>a</i> loose end	Be at loose end
The matter <i>in</i> hand	The matter <i>at</i> hand

There's method <i>in</i> somebody's madness	There's a method <i>to</i> somebody's madness
Give somebody a new lease <i>of</i> life	Give somebody a new lease <i>on</i> life
<i>At</i> a pinch	<i>In</i> a pinch
Be in the <i>driving</i> seat	Be in the <i>driver's</i> seat
Go off <i>at</i> a tangent	Go off <i>on</i> a tangent
Go <i>the</i> whole hog	Go whole hog
If the worst comes to <i>the</i> worst	If the worst comes to worst